המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית / בס"ד ירושלים ועש"ק פ' צו ט' ניסן תשל"ה, דף היומי מעילה מו (21 במרץ 75) / שנה כו גליון 8856 המחיר 120 אגורות

הממשלה החליטה להגיע לסיכום חיובי של המו"מ להשגת הסדר ביניים

קיסינג'ר יצא אמש לאסואן עם „ההצעות הישראליות החדשות" שיתכן כי הן מכריעות, והעומד לשוב עוד היום לישראל עם התשובות המצריות * כתבים המלווים את קיסינג'ר: „ישראל עשתה צעד קדימה מבחינת פשרה"

הממשלה התכנסה אתמול לשתי ישיבות נוספות שלא כן המנהג. בישיבה בוקרת שרים לעניני בטחון שמעה דיווח נוסף מאת ראש הממשלה, [illegible] על הדיונים עם מצרים [illegible]. בעקבות [illegible]

[illegible] את הדיונים עם מצרים [illegible], להמשיך דיונים אלה במגמה להגיע לסיכום חיובי של המו"מ והכנן להשגת הסכם ביניים בין ישראל ומצרים.

ד"ר קיסינג'ר יצא

שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר יצא את הארץ במטוסו, יחד עם אנשי פמלייתו בדרכו לאסואן כדי להיפגש שם עם הנשיא סאדאת. בנמל התעופה בן גוריון לא אמר ד"ר קיסינג'ר דבר לכתבים, הוא שפע אמנם חיוכים אך נראה היה שאינו מאושר ביותר.

הוא הגיע לנמל התעופה בשעה 7.30 בערב וחמש דקות לאחר מכן נסגרו הדלתות מטוסו והוא המריא.

הכתבים הנלווים אל ד"ר קיסינג'ר שהגיעו לנמל התעופה זמן מה לפני בואו של שר החוץ האמריקאי, ציינו כי להערכתם דווקא ההצהרה בעלת המשמעות, שמסר מזכיר הממשלה, מי־שכנעת אותם, שממשלת ישראל עשתה צעד קדימה מבחינה של פשרה. עוד הם מציינים שעד כה לא העלה ד"ר קיסינג'ר שום הצעות משלו. ולכן יש בידיו האופציה להעלות הצעות כי אלה בפגישה נוספת עם אנשי הממשלה.

להערכתם הוא יגיש הצעות משלו, אם יתברר לו בפגישתו הנוכחית עם סאדאת, שנשיא מצרים איננו מוכן לשום פשרה או צעד קדימה לקראת ישראל.

הכתבים מעריכים יחד עם זאת, שבכל זאת הולכים שני הצדדים זה לקראת זה, לדעתם אם אמנם ישוב ד"ר קיסינג'ר היום לארץ, בלי שישיג התקדמות כלשהיא בשיחותיו עם סאדאת, לא ירים ידים, שכן מסעותיו באיזור וניהול המו"מ הם בשבילו ענין של יוקרה. לאחר המפלה בדרום מזרח אסיה מהווה איזור המזה"ת קלף אחרון בשבילו.

אסואן, — שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר הביא עמו היום למצרים הצעות ישראליות חדשות שיתכן כי הם מכריעות במסגרת המאמץ להמשיך במגמה להשגת הפרדת כוחות שניה בין שני הצדדים.

„אנו עדיין ממשיכים בעסקים" — אמר פקיד אמריקאי שעה שמטוסו של ד"ר קיסינג'ר נחת באסואן. כששר החוץ האמריקאי מביא עמו הצעות חדשות שנוסחו בישיבה מאראתונית של הממשלה הישראלית, שבגללה נאלץ ד"ר קיסינג'ר לדחות את המראת מטוסו בדרך למצרים 4 פעמים.

פקיד אמריקאי בכיר במטוסו של ד"ר קיסינג'ר ציין כי עדיין לא קיימת „מסגרת" המקובלת על שני הצדדים להסכם. — שצריך לקבוע מה יהיו ממדי הנסיגה הישראלית במדבר סיני ומה יהיו הויתורים המצריים שיתקבלו בתמורה.

עם זאת גילה הפקיד האמריקאני כי הקבינט הישראלי חרג ממסגרת הצעתו הרשמית האחרונה, שבה היה מדובר על נסיגה שלא כללה את המעברים ואת שדות הנפט באבו רודס.

הפקיד הבכיר הטעים כי עדיין קיים פער בין עמדות שתי המדינות. על פער זה יש לגשר כדי להשיג הסכם.

הפקיד במטוסו של קיסינג'ר תיאר את ההצעות הישראליות כעידון ושינוי של מה שישראל הציעה קודם לכן.

קיסינג'ר נסע ישר משדה התעופה של אסואן שם נחת מטוסו בשעה 20.55 (לפי שעון ישראל) לבית המרגוע של הנשיא אנואר סאדאת שני האישים החלו בדיונים בשעה 21.30.

בשדה התעופה אמר קיסינג'ר לכתבים „אחרי פגישה זו נוכל לדעת היכן אנו עומדים".

[illegible] למצוא דיור במקום אחר לאנשי

שר החוץ האמריקאי אמר ברדתו מן המטוס כי הוא בא מישראל „עם רעיונות, שאותם אפשר להגדיר כהצעות ישראליות".

בתשובה לשאלה אמר קיסינג'ר שהוא תמיד מקוה שיעלה בידיו להגיע לידי הסכם.

מצפים שבמשך שעות הלילה יעבדו

דיין בבנקוק

בנגקוק, יום ה' — ח"כ משה דיין ביקר היום, בעת שהותו בבנגקוק, ביקור נימוסין אצל רמטכ"ל צבא תאילנד הגנרל קרים פיבאיה — נודע ממקור מוסמך.

שר הבטחון לשעבר, הגיע אמש לביקור פרטי של יומיים בתאילנד — אמר דובר שגרירות ישראל.

הדובר אמר כי מר דיין לא הגיע הנה לשיחות כלשהן. „הוא אדם פרטי והוא רוצה בחיים פרטיים" הוא הוסיף.

סאדאת חוזר ודורש נסיגה ישראלית מהמעברים ומאבו־רודס

„מצרים קבלה מטוסי „מיג 23" מתוחכמים מבריה"מ"

אסואן יום ה' — נשיא מצרים אנואר סאדאת חזר וקבע בראיון שפורסם היום על ידי עתון לבנוני שעל ישראל לפנות את המעברים הגידי והמיתלה ואת שדות הנפט באבו־רודס.

סאדאת שרואיין ביום ב' כאן אשר זו הפעם הראשונה שמצרים קיבלה מטוסי „מיג 23" מתוחכמים מבריה"מ.

בראיון שהעניק לעתון „אל חאוודס" לא גילה נשיא מצרים כמה מטוסים מדגם מיג 23 קיבל חיל האויר שלו, אך בידיעות שפורסמו קודם לכן על ידי מקורות מערביים נאמר כי בתחילת השנה נשלחו שישה מטוסים מדגם זה למצרים.

עוד אמר סאדאת כי ארצו קיבלה מטוסים צרפתיים מדגם מיראז' שאת תמורתם שילמה ערב הסעודית. ערב הסעודית רכשה את המטוסים הצרפתיים. לאחר שילוב תבצה שמצרים תחזיר לה 25 מיראזים שהשאילה לקהיר.

עוד גילה סאדאת כי מצרים הגיעה לידי הסכם עם חברה בריטית לייצור מטוסים, שתקים מפעל במצרים, כשערב הסעודית נושאת בהוצאות.

על אף העובדה שסאדאת מסרב לסיים את מצב הלוחמה, אמר נשיא מצרים בראיון דברים המהווים למעשה התחייבות שלא יפעיל כח נגד ישראל, כל עוד יהיה בתוקף הסכם להפרדת כוחות בין שתי המדינות.

נשיא מצרים אמר כי הסכם חדש להפרדת כוחות יצור אוירה של אימון הדרושה כדי להתקדם לעבר הסכם כולל.

עוד אמר סאדאת כי מצרים אינה יכולה לקבל התחייבויות תמורת הסדר חלקי. „בשלב זה אין אנו דנים בהסדר סופי ועל כן בעיית ההתחייבויות אינה מתעוררת" ציין המנהיג המצרי.

הוא חזר על דרישתו שתבוצע נסיגה ישראלית בשלוש חזיתות — המצרית, הסורית, הירדנית, במסגרת המאמצים לשים קץ למצב המתוח השורר באיזור. עם זאת הוסיף כי הנסיגות אינן חייבות להתבצע בו־זמנית בכל החזיתות. (עיר ועיע)

שר החוץ המצרי איסמעיל פהמי ו[illegible] הגנראל ג'אמאסי בקרתתנות כדי לבדוק את ההצעות הישראליות החדשות. מניחים שרק ביום ו' בבוקר ידיע הנשיא סאדאת על תגובתו להצעות אלה.

מיליון פליטים ברחו מד. וייטנם: הואה נוטשה

הקומוניסטים ממשיכים בהפגזת פנום־פן,

סייגון יום ה' — כחות ממשלת סייגון נטשו את הבירה המלכותית העתיקה הואה ואת המחוזות הסמוכים בעקבות ההתקפה הקומוניסטית החדשה ברחבי המדינה נאלצו כמיליון פליטים לעזוב ערים וכפרים. ממשלת סייגון שולטת עתה רק כ־50 אחוז מהטריטוריה של דרום וייטנאם.

למעלה כ־300 אלף אזרחים ו־25 אלף חיילים נמלטו מהואה ומהכל קואנג טרי, במרחק כ־640 ק"מ צפונית לסייגון.

בידיעות שהגיעו לבירה נאמר כי פקידים ממשלתיים הורו היום על פינוייה של הואה, העיר השלישית בגודלה בדרום וייטנאם.

המצב הנואש של כחות ממשלת דרום וייטנאם בא לידי ביטוי בנאום שהשמיע הנשיא ואן טייה לאומה ושבו הודיע „מגן וגמור עמנו להגן על הטריטוריה שלנו עד הסוף".

כוחות המורדים בקאמבודיה המשיכו היום בהפגזת הבירה פנום־פן ושלושה טילים פגעו באיזור שליד השגרירות האמריקאית.

ארבעה אנשים נהרגו ו־13 נפצעו בהפגזה זו.

בהודעת הממשלה נאמר כי צנחנים הדפו היום כח של כ־400 מורדים שניסו להקים עמדות לתותחים ומרגמות במרחק כ־5 ק"מ מלב ליבה של פנום פן.

עליה בשער הדולר

בריסל, יום ה' — בשוקי הכספים האירופיים התחוללה היום עליה שער הדולר כ־2.30 מארקים אתמול ל־2.3110 היום.

בציריך עלה הדולר ב־1.5 סנטים והשער עם נעילת העסקים היה — 2.4780 פרנקים. בפאריס היה שער הנעילה של הדולר 4.1890 פרנקים לעומת 4.1860 פרנקים אתמול.

בלונדון ירד במקצת שער הליש"ט צד 2.42375 לעומת השער של אתמול — 2.42875.

תחזית מזג אויר

תחזית מזג האויר להיום: בהיר. עליה קלה בטמפרטורה.

תשקיף לשבת: חם ויבש.

מידות החום החזויות: ירושלים 7 עד 17, תל אביב 12 עד 21, חיפה 10 עד 21.

תשקיף סינופטי: רכס מטורקיה למזרח הים התיכון.

רשת השידור האמריקנית „סי.בי.אס":

שליחות קיסינג'ר — על סף כשלון

ניו יורק יום ה' — שליחותו של שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר כי בורה התיכון עומדת על סף כשלון — טענה אמש רשת השידור האמריקאית סי.בי.אס.

כתב הרשת אמר, כי קיימים שלושה תחומים גדולים של חילוקי דעות בין ישראל ומצרים:

* ישראל רוצה כי כל השטחים שיפונו בסיני יפורזו, ואילו מצרים רוצה רק באיזור מפורז צר, כדי שכוחותיה יוכלו להשתלט על המעברים האסטרטגיים בסיני.

* ישראל רוצה כי כוחות האו"ם יקבלו מנדט בלתי מוגבל לשמירת השלום, ואילו מצרים הסכימה רק למנדט של שנה אחת.

* ישראל עומדת על „תשובה נתונים של אי־לוחמה". מצרים דחתה תפיסה זו, אך ייתכן כי תסכים באורח בלתי רשמי לאחדים מאלמנטים אלה.

כתב סי.בי.אס. מרווין קלב אמר, כי כאשר ממשלת ישראל התכנסה אתמול, „הכירו הכל בכך שהפער בין שני הצדדים ניכר, וכי העמדות הולכות ומתקשחות".

הוא הוסיף כי קיסינג'ר „מודאג מאפשרות של התמוטטות המו"מ".

אסד חוזר על התנגדותו למאמצי הד"ר קיסינג'ר

„ישראל חידשה ציודה יותר מהר מסוריה"

פאריס יום ה' — נשיא סוריה, חאפז אל אסאד, אמר בראיון ששודר כאן שישראל חידשה את ציודה המלחמתי בקצב מהיר יותר מאשר הסורים מאז מלחמת יום הכיפורים.

אסאד חזר על התנגדותו למאמצי של הנרי קיסינג'ר ואמר כי מדיניות השלבים של שר החוץ האמריקאי „יכולה רק לגרום לקרע חדש באיזור".

בשיחה עם כתבי הטלויזיה הממלכתית הצרפתית טען נשיא סוריה כי ישראל ממש מוצפת נשק.

הוא ציטט את דברי ראש הממשלה יצחק רבין, שאמר שבידי ישראל 50 אחוז יותר כלי רכב משוריינים, 85 אחוז יותר רקטות ו־25 אחוז יותר מטוסים מאשר לפני מלחמת אוקטובר. העיר: „האמצעים הצבאיים העומדים לרשותנו לא גדול בממדים מצין אלה".

כשנשאל מה הם התנאים שלו לשלום עם ישראל, השיב אסאד „השלום לא יכול להשאר עם מפוקה מתוך לארצו".

הדלקת הנרות

	ערש"ק	מוצש"ק
ירושלים	5.13	6.27
תל אביב	5.31	6.29
חיפה	5.23	6.28

ביום שני י"ב ניסן
חמש שנים להסתלקות רבינו
הגאון החסיד
רבי **אברהם יפה'ן** זצוק"ל
ראש ישיבות בית יוסף
תתקיים עליה לקברו
תחבורה תצא **בשעה 10.00 בבקר**
מבית מדרשו של מרן **רח' סלונים 11**
להר המנוחות
התאחדות תלמידי ישיבות בית יוסף נאווהרדאק באה"ק

כוס תנחומים
למשפחת **הרב ברנשטיין** הנכבדה שיחיו
בהלקח מהם, ראש משפחתם, האי גברא רבא ויקירא, צדיק חסיד ועניו, ברבים, מורה לעדרים
הרב הגאון מוהר"ר **בנימין ברנשטיין** ז"ל
תלמיד חביב למרן הגאון רבי **ברוך דב לייבוביץ** זצוק"ל מקאמניץ, ושמש עשרות שנים כראש ישיבה בישיבת „רבנו יעקב יוסף" בניו־יורק וגרים באורייתא הדירא, שנלב"ע בעש"ק פ' ויקרא ונבוא לבנוחות במוצש"ק בזכרון מאיר
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
בית המדרש „ירחי כלה" בני־ברק

„קונדיטוריה הירש"
בני־ברק, רבי עקיבא 142
אנו מאחלים לכל לקוחותינו הנכבדים
פסח כשר ושמח
גם השנה ניתן להשיג אצלנו
עוגות ועוגיות כשר לפסח
בברכת החג
קונדיטוריה הירש

נגינות — נועם בייסל מציגים:
פסטיבל חזנות ישראלי
בחסות משרד הדתות
ביצוע בכורה עולמי של פרקי תהלה
שיתקיים אי"ה במוצאי שבת חול המועד פסח י"ז ניסן תשל"ה
(29.3.75) בשעה 8.30 בערב
בבנייני האומה בירושלים
וביום שני חול המועד פסח י"ט ניסן תשל"ה (31.3.75)
בשעה 8.30 בערב
בהיכל התרבות בתל אביב
בהשתתפות החזנים לפי סדר א"ב:
אונגר בנימין ✡ אשל יצחק
בראון אריה ✡ גהינבלט אליהו
ויינרייך, ישעיהו ✡ זלצמן בצלאל
לרר יהושע ✡ רקובסקי יצחק
רוזנברג שלום ✡ שביט משה
מקהלת גברים ותזמורת
בניצוחו של **מנשה לב־רן**
בהופעת האמנותית:
צמד רעים **להקת שיבת ציון**
הנער הסולן **מוטי זינגבוים** מנחה **מרדכי פרימן**
הדירוג לפי שיפוט הקהל
חלוקת הפרסים ע"י שר הדתות ד"ר יצחק רפאל
הפרסים בחסות „עולמי" חברה לנסיעות ותיירות בע"מ
ת"א רח' בן־יהודה 66 טל. 223636
המופע יוקלט על גבי תקליטי ישראל „ישראדיסק" חב' ישראלית לתקליטים בע"מ
כרטיסים להשיג: בתל אביב, רקוקו טל. 223663, הדרן, קסטל, כנף, שחף. בבני ברק, „רדירהן" מ. ביכלר רח' ר' עקיבא 66, „מילצקי" ר' עקיבא 37. בירושלים, כהנא בן־יהודה.

למד בביתה
אנגלית ✱ צרפתית ✱ ערבית
בשיטה מהפכנית (משוג „אודיואקטיב") בכל רמה
בעזרת מעבדת הלשון
שקנתה לה שם מקום בבתי־ספר, משרדי ממשלה ומוסדות שונים
פנה עוד היום ל„מכון להקניית שפות"
טלפון 03-783507 ת.ד. 37492 ת"א
ונציגנו יבקר בביתך ללא כל התחייבות
לרגל החג שי נאה לכל אחד.

חד וחלק
מכירה השתהה להבהת שינה
רח' רבי עקיבא 88 בני ברק
הגיע מבחר גדול של
סכו"ם
דגמים מיוחדים
במגוון מבחר של מכהות כשר
פסיקים ובמפרים
חג שמח וכשר להוראות

פטיפונים רשמי קול
מערכות סטריאופוניות
לפני שתקנה ל**רפאלי** פנה
ר' עקיבא 93 ב"ב

„המשמיד" מבצע פסח
היכול הדיקום באחריות
מבצע מיוחד לחג 110 ל"י
בפיקוח משרד הבריאות
טלפון 39566

בית ספר לנהיגה **„תבורה"**
לימוד נהיגה
ברכב פרטי ובמשאית
רח' רבי טרפון 4
(פינת רבי עקיבא) בני ברק
טלפון 784733 בערב 740011

נברשות
במבחר גדול
מיקסרים קטוד במחיר ישן
שואבי אבק הובר ואלקטרולוקס
הקודם זוכה
יעקב זינגר
עקיבא 31 בני ברק

מכירה כללית
של בגדי ילדים ונערות
ל־3 ימים במחיר הזדמנות
„סלון הנסיכה"
רח' ר' עקיבא 111 בני ברק

למכירה בהזדמנות
גנרטור 2 קילו ווט
במצב טוב
לפנות ביהמ"ד
„חוג חתם סופר"
זכרון מאיר בני ברק

דירה למכירה
3 חדרים 2 מרפסות גדולות
סגורות ושוכה במרכז בני ברק
ברחוב ירושלים 20 כניסה מיידית
פרטים אפשר לקבל בטלפונים
03-784250 04-645850 04-532280

סמינר למורות וגננות בית יעקב
רח' הרב הירש 27 בני ברק
תוכניות לחג הפסח הבעל"ט:
א. בשבת הגדול תתקיים אי"ה **הרצאה** ע"י הרב **הלברשטט** שליט"א — בשעה 5 בדיוק
ב. בשבת חוה"מ תתקיים אי"ה **הרצאה** באולם הסמינר בשעה 4.30
ג. ביום א' ג' דחוה"מ אחה"צ יערך אי"ה יום עיון וסמפוזיון בנושא: **„מן המדע אל האמונה"**
הרצאות מפי אנשי תורה ומדע
פרטים אי"ה בגליון ערב החג
✱ ✱ ✱
לתשומת לב המדריכות: בימי החג יעמוד הבנין החדש בלבד לרשות המדריכות ותניכותיהן. לשם קבלת רשות ומפתחות נא לפנות למר א.פ. רח' הרב וורנר 1 בני ברק בין השעות 10—8 לפנה"צ.
בברכת פסח כשר ושמח

תלמוד תורה „כתב סופר"
רח' מהרש"ל 12 בני־ברק
הננו שמחים בזה להודיע כי בזכן הבעל"ט הפתח אי"ה **כתה נוספת** לתלמידים מצטיינים גילאי 7
[illegible]
פרטים והרשמה בת"ת רח' מהרש"ל 12 בני ברק בין השעות 5—4 אחה"צ, או בכתב לת.ד. 203 בני ברק
זמן הלימודים יחל אי"ה ביום א' כ"ה ניסן תשל"ה
בברכת חג כשר ושמח
ההנהלה

בחנויות הספרים — 4 ל"י תל"ת ת"ד 6141 ירושלים
לשיטונאים ולבתי־ספר הנחה טל. 02288796 מ־12 עד 2

מצות בני ברק
להשיג בירושלים
בהכשר הרב **יעקב לנדא**
אב"ד בני ברק
דקות שלמה הפריש תרומה חלה לא השיג שבלית המצות מצוה צות ההנהה וכל הקודם זוכה!
וכן יש להשיג את כל המצרכים הכשרים לפסח בהכשרים „הבד"צ" „חוג חתם סופר" „הרב יעקב לנדא" — רח' מלכי ישראל מס' 21 מול מסעדה ברליץ

הופיעה
בהוצאה ירושלמית
הגדה של פסח
מכ"ק אדמו"ר בעל מנחת אלעזר זי"ע **ממונקאטש**
להשיג: „גיטלר" בילו 4 תל־אביב ובחנויות ספרי־קודש
כתובת למוציאים לאור „מקור חיים" ת.ד. 1137 בני־ברק
בכמות מצומצמת, כריכה מהודרת כל הכסף מוקדש לצרכה לצורכי מצה ועזרת חולים לעשר משפחות בירושלים ת"ו.
טלפון: 03-781805

תכשיטי זהב
ישר מן היצרן
אצל **שטאובר**
בני־ברק, בן זכאי 38 בחצר

מוכשה
למשגיח בישיבה
פנוי החל מראש חודש אייר
טלפון 02-33866

אברהם זונשיין — קופנהגן—דניה
רבקה קאופמן — גייטסהד—אנגליה
מאורשים
בס"ד, אדר תשל"ה

מוסדות התורה המאוחדים של חסידי גור בארץ־ישראל
מלוא חפניים ברכות
לידידנו ומכובדנו העסקן המסור, רב פעלים ומעש, מחשובי אנשי שלומנו, שו"ב בקופנהאגן
הרה"ח ר' **יודל זונשיין** הי"ו
ומשפחתו הכבודה
לאירוסי הבן היקר החתן ה"ה **אברהם** נ"י בשעטו"מ עב"ג
בת ידידנו הנכבד, הנדיב, העסקן המסור
הר' **מנדל קויפמן** הי"ו
מגייטסהד
תזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רב נחת כשאיפתכם

ישיבת צפת — צפת
מברכת בזה את כבוד מורנו ורבנו
הרב הגאון רבי **שמחה הכהן קפלן** שליט"א
רבה הראשי של צפת והגליל
נשיא ישיבתנו
ורעיתו הרבנית תחי'
לשמחת הכנס בנם דוב מרדכי נ"י לעול המצוות
בברכת מזל־טוב
תזכו להרבה שמחות וברכות עד בלי די.
הנהלת הישיבה
רבניה מוריה ותלמידיה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית
מורנו ורבנו הרב הגאון
רבי **שמחה הכהן קפלן** שליט"א
הרב הראשי ואב"ד לצפת והגליל
ורעיתו הרבנית הדסה שתחי'
לרגל הכנס בנם **דוב מרדכי** נ"י לעול המצוות
יזכו לרוות ממנו הרבה נחת אושר וכל טוב
מתפללי ביהמ"ד האר"י והגבאים

מיטב הברכות
שלוחה אל כב'
הרב רבי **שמחה הכהן קפלן** שליט"א
רבה של צפת והגליל
כניסת בנו **דוב מרדכי** נ"י לעול המצוות
מזל־טוב והרבה נחת
התאחדות בתי מלון בצפת

נוחיותכם ולהידור בכשרות!!!
שפע של כל המצרכים לפסח בהכשרים מהודרים
שקדים ואגוזים מסוג מיוחד ובמבחר גדול
וכן פח אלומיניום מיוחד לכיסוי שולחנות שיש וכו
מתן לקיפול ולהתאמה בצורה נוחה, ונשאר שנים
אל הנ"ל ב„**כל בו לפסח**" רחוב מאה שערים 82 ירושלים
טלפון 287272
— נצלו את ההזדמנות כל עוד המלאי קיים —
שרות עד לבית המוכר
אוטובוסים על למקום 1, 2, 11, 12, 17.

תנועת בני תורה
רחוב עמוס 27 ת.ד. 5227 טל. 286994 ירושלים
במוצאי שבת קודש, פרשת צו, אור ליום א', י' ניסן תשל"ה בשעה 8.15 תיערך בעאהשי"ת בבית הכנסת „גבורת ישראל" רחוב בר כוכבא 54, תל־אביב
עצרת שבת הגדול
בהשתתפות:
הרב **ב. מ. אזרחי** שליט"א — ראש התנועה ר"מ בישיבת „חברון"
הרב **שלום מ. שבדרון** שליט"א — ראש ישיבת „אהלי שם" ירושלים
הרב **בן־ציון נשר** שליט"א — רב השכונה וראש כולל „ישיח יצחק"
הרב **יצחק פרץ** שליט"א — רבה של רעננה מראשי התנועה
✱— בני ישיבות ושוחרי תורה מוזמנים —✱

هكذا من الأصل

„בריה"מ קיבלה הודעה מוקדמת על פתיחת מלחמת יום כיפורים"

הרב אברמוביץ: משרד ההסברה היה מיותר

בדיון על ביטול משרד ההסברה:

מתריע על מיעוט הסברה בנושאים דתיים

הד היום

משפט צדק

תקוע: ארה"ב תתמוך בישראל, כיון שבסיס אש"פ במדינה — יהיה סובייטי

מחלקת הקליטה של אגו"י השלימה ההכנות ל„מבצע פסח" גדול

במרכז המבצע — ארגון סדרי פסח ציבוריים לאלפי משפחות עולות מברית המועצות

שר השיכון: 9 אלפים דירות נמצאות כיום בבנייה בירושלים

תובעים לצמצם „מעמד המשקיפים" של אש"פ

הוכרזה שביתה בנמל הנפט באשקלון

מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

(בפרוס חג הפסח תשל"ה — תרגום חפשי מאידיש)

ב"ה, ראש־חודש ניסן, התשל"ה
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

נקודת השיא של חודש ניסן — חודש הגאולה — היא חג הפסח, המצויין בנוסח התפלה כ„זמן חרותנו".

...

בכבוד ובברכת חג הפסח — זמן חרותנו — כשר ושמח

מנחם שניאורסאהן

מוגש ע"י צעירי אגודת חב"ד באה"ק

מרכז החנוך העצמאי בא"י

בית אולפנא להכשרת מורים חזון יחזקאל

בני תורה צעירים!

אם אתם עומדים על פרשת דרכים אנו מציעים לכם הצעה קוסמת, שיש בה הכל,

אתגר רוחני שמתן שכרו בצדו

* לימוד תורה באוירה ישיבתית בהדרכת רמי"ם גדולי תורה ויראי שמים
* הכשרה מקצועית מוסמכת להיות מורה ומרביץ תורה לילדי ישראל
* דחייה של השרות הצבאי לתקופת הלימודים של שלש שנים

תנאי פנימיה נוחים, אוירה כפרית רגועה ומבריאת נפש וגוף, מילגות
אחרי שלש שנות לימוד מובטחת עבודת קודש בהוראה
עבודה שיש עמה פרנסה בכבוד וגם אפשרות של הוראה
בתנאים של ישוב ספר במקום השרות הצבאי

לקבלת שאלונים לפנות: מרכז החנוך העצמאי רח' דוד ילין 28 ירושלים
בית אולפנא למורים בחזון יחזקאל מרכז אלומה.
ד.נ. שדה גת טלפון 051-91127

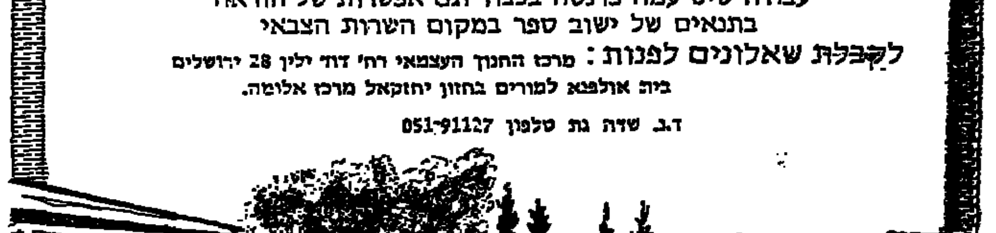

השת שיעורי תורה

שע"י אגודת ישראל בתל אביב–יפו

ב„אהל שלום יוסף" רח' מסילת ישרים 10 ... שעה 4.00 ...

ב„בית אלישיב" רח' קלמן 4, שבת הגדול שעה 4.00 ...

ב„היכל ..." רח' זבולון 21, שבת הגדול שעה 4.00 ...

בההכ"נ ... רח' הכובשים 36 שבת הגדול שעה 4.00 ...

ב„... " רח' כפר שלם, שבת הגדול שעה 4.00 ...

ב„..." רח' חיים ויטאל 17 שבת הגדול שעה 4.00 ...

ב„..." רח' פיקוס 28 יפו ג', שבת הגדול שעה 4.00 ...

ב„בית ..." רח' בני אפרים 36 ... שבת הגדול שעה 4.00 ...

בברכת חג כשר ושמח

ההנהלה

מגדנית אחים חכם

לחג הפסח

אנו מייצרים עוגות מיוחדות, עוגות שקדים ואגוזים, שקדי מרק מקמח תפו"א

בהשגחת הבד"צ של העדה החרדית

ובן עוגיות מקוקוס לילדים קטנים עד גיל 7

מקומות מכירה: רחוב אגריפס 85
רחוב דוד ילין 45
הזמנות לחנויות: טל. 525541

אחים חכם

בריה"מ מוכנה ליוזמת שלום משלה — אם יכשל קיסינג'ר

— מאת פיטר היימר פריס —
—(ק אויר העלי) —

לונדון, יום ה' בריה"מ מוכנה לפ־תח ביוזמת שלום משלה במזרח התי־כון, אם ייכשל שליחות השלום הנו־כחית של שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר.

הסובייטים מתכוונים לפעול במהי־רות ולהציע שיבה מיידית לועידת ז'־נבה, עם זהות למוסקבה השפעה ש־וה לזו של וואשינגטון בעניני שלום שיושג בסופו במזרח התיכון.

מקורות דיפלומאטיים אמרו כי מוס־קבה מתכוונת לנצל את ההשפעה על סוריה והארגון לשחרור פלשתין, כדי להפעיל לחץ [illegible] ה־ערבים, במטרה להוציא את בצרים מ־[illegible] ההשפעה האמריקאית ולבטל את עבודתה המפוצלת של ארה"ב במזרח התיכון.

הקרמלין [illegible] על ה־אסטראטגיה של קיסינג'ר בטענה כי [illegible] של צעד־אחר־צעד [illegible]

להביא להפרדת כוחות נוספת בין מצ־רים לישראל, אינה יכולה להביא ל־הסדר כולל.

המקורות אמרו כי מוסקבה מוכנה ו־מוכנה לתכנס לזירה הדיפלומטית ה־מזרח תיכונית, כמעט בין רגע, אם לא ישיג קיסינג'ר הסכם חלקי חדש בין קאהיר וירושלים.

נמסר כי מוסקבה עוסקת עתה בתי־אום בדיוניה עם אש"ף. השליח הסו־

בייקי ולאדימיר וינוגראדוב נועד ב־ראשית השבוע בבירות עם מנהיג ה־מחבלים יאסר ערפאת.

לדעת מקורות אלה יש לצפות כי ה־קו הסובייטי בועידת ז'נבה יכלול את הנקודות העיקריות הבאות:

—— ישראל תיסוג מכל השטחים ה־ערביים הכבושים מאז מלחמת ששת ה־ימים, כולל רמת הגולן, סיני והגדה ה־מערבית.

—— לפלשתינאים תינתן מדינה, ש־התבסס בעיקר על הגדה המערבית ור־צועת עזה, ושגבולותיה אפשר יהיה לקבוע באמצעות מו"מ.

—— הגבולות הצמיתים של הצדדים העיקריים בסכסוך ייקבעו "באמצעות מסמכים בינלאומיים אשר יחייבו את כל הצדדים, ואשר יקבלו ערובה בינ־לאומית מצד האו"ם או מצד ארה"ב ובריה"מ יחדיו, ואולי גם מספר מע־צמות אירופיות.

—— לכל הצדדים המעורבים ב־סכסוך ההיה "חובה בשותפות לקיים את השלום והבטחון באיזור".

„סדר פסח" צבורי בירושלים

עירית ירושלים, משרד החינוך, ה־מנהל התרבות, משרד התיירות, ד' משרד הקליטה מארגנים ליל סדר באולם „היכל האומה" בירושלים.

ליל הסדר מיועד לכל הרכב ה־מתכוונים להשתתף בו. דמי ההשתתפות הם בסך 60 ל"י. המחלקה לשירותי משפחה וקהילה בעירית ירושלים, מסייעת לאנשים בודדים חוקים, ול־נתמכי סעד, והשתתפות בכ־40 ל"י עבור כל אדם, כשסה"כ הנתמכים מגיע לכ־100.

תיירים ועולים חדשים ישלמו כ־30 ל"י כשיתר הסכום יסובסד ע"י משרד התיירות ומשרד הקליטה.

את הסדר יערכו אנשי משרד ה־דתות והמועצה הדתית, אשר דאגו לכשרות.

כל טוב לפסח
בחנות מיוחדת
[illegible]
להוראות
א. גנזל אבינרעם ילין 3
טל. 286425
אוטובוסים 1, 4, 9, 25, 27, 35

לכתחילה
יש להשתמש
בכיורים טהורות
לחג הפסח
ניתן להשיג במבחר דגמים
אצל לוסטיג
רח' שטראוס 29 ירושלים
—מבחר תנורי אפיה ובישול—

אור נאה לשבת
"מתאם" לפלואורסצנט
מופעל ע"י מצבר
תל אביב: ד. בירנבוים, טל. 56432
רח' מהליבר 38 א',
(פינת נחלת בנימין 18)
ב"ב: צפניה 42, טל. 286758
פיקוד אלקטרוני

גלפר אברהם
חייט
ת"א אלנבי 136
טל' 625568
מומחה לחליפות
וקפוטות חסידים
בלי חשש שעטנז
מאחל לכל לקוחותיו
חג שמח וכשר

כלילת יופי
חליפת הריון
דוגמאות חדישות
במבחר גדול
תל־אביב, רחוב דיזנגוף 109
טלפון: 231948

מועצת הכשרות של אגודת ישראל ירושלים

ב"ה ניסן התשל"ה

מכירת חמץ

החל מיום רביעי ז' ניסן תשל"ה יושבים על דבר מכירת חמץ, מטעם הרבנים הגאונים ועד הרבנים של אגודת ישראל

במקומות דלהלן:

גאולה והסביבה:
בבית דין הגאון ר' שלמה שרייבר שליט"א, רחוב מלכי ישראל מול רחוב עמוס בשעות הערב.

שערי חסד והסביבה:
בבית הרה"ג ר' יצחק פלקסר שליט"א, רחוב שערי חסד 36 בשעות הערב. ובבית הכנסת קהל חסידים שערי חסד בשעות הבקר בין 8—9 ובשעות הערב בין מנחה למעריב.

בבתי דנד והסביבה:

בתי ורשא והסביבה:
בבית הרה"ג ר' ישראל גרוסמן שליט"א, בתי ורשא, בשעות הערב

זכרון משה והסביבה:
בלשכת ועד הרבנים, רחוב פרס 2 בשעות 1—3 אחה"צ

כרם אברהם והסביבה:
בבית הר"ר יהודה אריה גוטמן, רחוב הישיבה 4.

מחנה יהודה והסביבה:
הר"ר יהודה אריה גוטמן, בישיבת שפת אמת בין השעות 8—6.30 בערב.

נחלת שבעה והסביבה:
ר' מרדכי יפתח בביהכ"נ קהל חסידים נחלת שבעה רח' יואל משה סלומון 13.

רוממה והסביבה:
בבית הרה"ג ר' ש. ז. שטרנבוך שליט"א, שכון הרבנים, בשעות 6—8 בערב.

קרית יובל והסביבה:
הרב חיים פרדס בבית הכנסת ותפארת ישראל בשעות 6—8 בערב ובערב פסח בבקר בבית הרה"ג ר' **שלמה שרייבר** שליט"א
על בעלי המכלת לקבל תעודה המאשרת מכירת חמצם. ומכאן אזהרה שלא לקנות אחר הפסח מצרכי חמץ ממי שאין בידו תעודה שמכר חמצו כדין תורה"ק

בברכת חג כשר ושמח
מועצת הכשרות של אגודת ישראל ירושלים

בואו
לחוג את
ליל הסדר
ב־
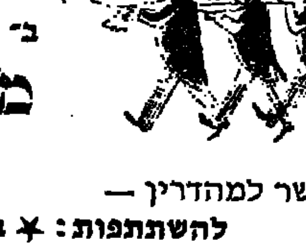
מלון המרכז
ירושלים
— כשר למהדרין —
להשתתפות: * בסדר קהילתי או
* לסדר לכל משפחה
ומשפחה לחוד
אפשר להזמין ארוחות מוכנות
בכל ימי החג
טל. 02-223111 — רח' פינס 6
כבר "ההורדוקה" ירושלים

הבית
קודק משקי עמק בית שאן טל. 065-88294
הרינו להודיע לקהל לקוחותינו כי
מוצרינו כשרים לפסח
* כל סוגי זיתים ירוקים ושחורים בכל מיני סוגי אריזה
* מלפפונים בחומץ ובמלח
* ומחית זיתים
תרומות ומעשרות הופרשו כדין
הרב דוד נשה (אדלר) שליט"א

הלבשה
לגברים ונוער
בוכמן
ירושלים
רחוב יפו 47
25% על חולצות ומכנסיים
20% על כל הבגדים
אין חשש שעטנז

כיסויי ניילון
„ניילוטל"
הנה הזמן ניקיון את הספה
והכסאות רהיטי הסלון לחג הפסח
ואני לחמשך נקיונם לשם כך
התקשרו לטל. 02-281161
03-791286
כמו"כ אפשר להשיג בחנויות
[illegible]רים ניילון מיוחד למפות ליל
[illegible]דר. וכן מתקבלות הזמנות
כיסויי ניילון לכל מטרה
ובכל מידה

הסתדרות נשי אגודת ישראל פתח תקוה

לכל המשתתפות בשיעורנו הקבוע בשבתות
בבני ילדים בית יעקב
אנו מודיעות כי בש"ק פ' צו תתקיים בשעה 4 אחה"צ

דרשת שבת הגדול

בביהכנ"ס צעירי אגודת ישראל, רח' איכילוב 3
ע"י הרה"ג ר' **יעקב ניימן** שליט"א
ראש ישיבת אור ישראל
הציבור האהוד מוזמנות
אחרי חג הפסח יתקיים השיעור מדי שבת קודש אחה"צ בשעה 5.00 בבני בית יעקב רח' הרצל 22.

ישיבת „אהל משה"
בני ברק, רח' דבורה הנביאה 13

הודו לה' כי טוב, שהחיינו וקיימנו והגיענו לגמור בנין מפואר עם ציוד מלא וחדיש שחוקם בס"ד בסביבה טובה בתוככי בני ברק הק' בשיכון חזון איש
הנהלת הישיבה החליטה לפתוח בס"ד לקראת שנת הלימודים הבאה

שיעור א' לישיבה קטנה

עם צוות מעולה ומסור שיעמיד דור של גדולי תורה בישראל
מתקבלים אך ורק תלמידים מצטיינים מבתים ששואפים לגדל בניהם רק על ברכי התורה והיראה

ההרשמה במשרד הישיבה בימים א—ה בין השעות מ־4—6

הסתדרות בנות אגודת ישראל ירושלים
חוג נשים צעירות

הננו שמחות להודיעכן על פתיחת מחזור נוסף של חוגים ואלו הם:

1. מלאכת נוי
2. ציור
3. תפירה לילדים, לנשים וקורס מיוחד למשתלמות
4. התעמלות
5. קרמיקה
6. עבודות באמאיל — תכשיטנות
7. תזונה וכלכלת הבית — בישול
8. בטיק
9. שיזור פרחים
10. עזרה ראשונה

החוגים יפתחו בעז"ה ביום ראשון ב' באייר השל"ה ב„מכון בית יעקב" רח' ברנייס
ההרשמה: בימים ב. ג. ד. כ"ח כ"ט כ"ו בניסן בין השעות 4.00—6.00 אחה"צ במזכירות מכון בית יעקב

הסתדרות בנות אגודת ישראל באר"י
סניפי ירושלים

הודעה דחופה למדריכות

ביום ראשון י"א בניסן בשעה 12.30 בדיוק, תערך בעז"ה
אסיפת-מדריכות בתי-ה ובנות
בבנין הסמינר רח' ברנדייס
על סדר היום: הבניות פסח.
הננו לחזור בהזדמנות זו על ההוראה למדריכות שאין רשות לארגן כל תכנית הבראה ללא קבלת אישור ההנהלה
בברכת חג כשר ושמח
המרכזות

הכל לגבר האלגנטי חליפות מעילים מכנסים וכו'
מבחר גדול מוכן ובהזמנה
תפירה מעולה ללא חשש שעטנז
מחירים נוחים
יעקב שפירא ת"א רח' שינקין 7 טל. 283606

אברהם מאיר בהר"א **יעקובוביץ** — רב מקומי — נחלת יהודה
מצות ראשון לציון בע"מ — ראשון לציון — אזור התעשיה

תעודת הכשר

הריני לאשר בזה כי בנוסף להידורים באפית המצות של בית החרושת למצות **ראשון־לציון בע"מ** לפסח לכל השנים. הכנסנו השנה לאחר התיעצות עם גדולי התורה המומחים לדבר שיכלולים ניכרים מאוד במערכת הכשרות לפסח, וכמו כן למערכת הכשרות לכל ימות השנה, ולכן המצות של בית החרושת הנ"ל
כשרות לפסח למהדרין

מוצרינו הכשרים לפסח

מוצרינו הכשרים לפסח השל"ה
בהשגחת הרבנות הראשית, חיפה

מרגרינה „בלובנד"
קלורינה
מרגרינה עם חלב „גולדבנד"
מרגרינה לאפיה
אפיקל

קצפת צמחית — חלבה
מיונז תלמה
מיונז עם מיץ לימון
חמאת סנדביץ'

קניידל — כופתאות מצה
תבשיל סלק — בורשט נבס

מרק עוף
מרק בשר
מרק ירקות
מרק פטריות
מרק דגים
מרק זהב
מרק גן

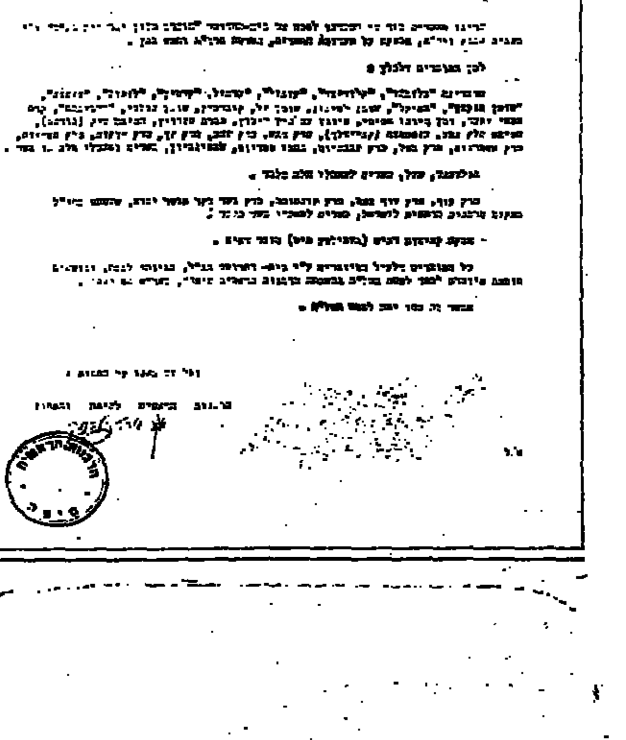
הרבנות הראשית לחיפה והמחוז
THE CHIEF RABBINATE OF HAIFA & DISTRICT
תעודת הכשר
[illegible]

תלמה
בלו-בנד

לוח המודיע

דירות ובתים

בירושלים

למכירה

* למכירה בקרית משה 5½ חדרים גדולים הסקה 02-525238
* למכירה בקרית סלו־סקון דירה 4 חדרים לדתיים בלבד טלפון 02-226300
* למכירה בסנהדריה, 3½ חדרים שכון אוריאל (בלוק 12) 388426 אחה"צ ובערב.
* למכירה בירושלים — בשמואל ה־נביא, 2 חדרים והסקה בבנין חדש, 63010, אחה"צ.
* למכירה 3 חדרים ברחוב שערי צדק 02-526621
* ברחוב אבן האזל, דירת 3 חדרים + מרפסת 31 מ"ר + מרפסת גדולה + ארונות קיר, מיוחדים במטבח, ד' בחדר השינה, ק"ה, — להתקשר 02-527564
* דירת 2½ ק"ק בקרית אגודת יש־ראל הדירה 1½ ק"ג ליד דיסקין למ־כירה או בדמ"פ 02-526038.

להשכרה

* 2½ חדרים בשכ"ת ריהוט מלא ד' חדיש + דוד שמש ברחוב עזרא, לפנות מילר, בתי אונגרין 37, בשעות הבוקר בישיבת סטמר.
* בדמ"פ 2 חדרים והול גדול ק"ב צפניה 64 מ־11 עד 7.
* ירושלים, בקריה חרדית דירת 3 חדרים להשכרה טלפון 39532 מ־17.00
* בשכ"ת דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון אפשרות לפסח, ברמת־אשכול 02-271168.
* דירת חדר להשכיר לתקופת פסח במרכז 02-226758.
* דירה מרוהטת בת שלשה חדרים ומרפסת סגורה + מקרר + גז לפנות: (02)524279 (02)534051.
* חדרים לדירות להשכיר בסנהדריה לפסח ועד ר"ח אייר, 02-284748.
* 3 חדרים בדמ"פ עם ריהוט, א־רכיתו הכהן, למסירה כניסה מיידית, לפנות: ל־שטרן 02-285698 4—8 א־חה"צ.
* 2 חדרים + כלים להשכרה בעזרת תורה לתקופה קצרה ו/או ארוכה — 02-536528.
* 3½ חדרים בנוה־צבי, ק"ב לשנה שנתיים, בהזדמנות! 02-288555 10—11 3—5
* להשכרה בהזדמנות! 3, מרוהטת, בישא־ברכה ק"ב — 600 לחודש — 02-286355
* בשכ"ת דירת 3 מרוהטת ק"ב, ב־עזרת תורה 02-225129
* בשכ"ת 3½ חדרים + הסקה, 3 כיווני אויר, סורוצקין, ירושלים, — פנינה 1 ע"י אולם אפריון

תיווך

* דירות, בניינים ומגרשים למוסדות הלפרט 02-227226, 02-533597.
* דירות לוקסוס מטבח רגבה 8 ח־דרים, 9 מדרגות, נוף נהדר.
* 5 חדרים 49 מדרגות מיידית! — הלפרט 02-227226, 02-533597.

ביקוש דירות

* מעונינת לשכור בשכ"ת חדר וחצי מרוהט. להתקשר 02-536086 בשעות 4—10.
* דרוש חדר או שנים לצורכי משרד רצוי בסביבת גאולה, ארגון יוצאי צ־בא באמבי תורה טלפון 02-287931, ב־שעות הערב.
* דרושה דירה 2 מרוהטת בסביבות תל ארזה—גאולה בחודש אייר בשכ"ת 03-792911.

בבני־ברק

למכירה

* למכירה דירה 3 חדרים ק"ב חזית ברח' עזרא, או למכירה דירה 2 חדרים ק"ב ברח' עקיבא מרכז לרציניים — טלפון 794394.
* דירת 3 חדרים חדשה ברמת אהר־רן בני ברק כניסה מיידית להתקשר — 03-784359.
* למכירה דירה בת 2 חדרים + הול מואר בבני ברק טלפון 794219
* בהזדמנות 3 מרוחים ק.ב. במרכז למסירה מיידית לצלצל 908421 בערב.

להשכרה

* להשכיר דירה 2 חדרים גדולים מרוהטים, ברחוב רבי עקיבא לפנות למשפחת אסטרייכר, רמבם 12, בני ברק.
* בדמ"פ 2 חדרים גדולים והול. — קרישבסקי רח' מנחם 5 (ע"י רחוב טבריה) 7—4 אחה"צ.
* להשכרה בבני ברק דירה 3½ ח־דרים לפנות טל. 781215—787549.
* להשכיר דירה לפסח בבני ברק — 787328

ביקוש דירות

* מעונין בדירה 3—3½ חדרים ב־סביבה חרדית בבני ברק לטלפון 761645

מכוניות

* השכרת מכוניות ללא הגבלה בק"מ מחירים מיוחדים לתקופות "אוטו גנרל" בני ברק 799588

שידוכים

* מחפש ירא שמים ומשכיל מסודר בגיל 40—30 עבור אחותי רווקה, נאה, צדיקה נפש דתיה בההלט משכילה ר מסודרה ת.ד. 8139 ר"ג

בערי הארץ

* הרוצה להשכיר דירתו בקרית הרי"ם לוין בתל אביב יפנה לטלפון 473729
* להשכרה דירה 75 מ"ר בשכון חב"ד קרית מלאכי (20 דקות מרחו־בות), סביבה טובה! לפנות להודנ"ק, צפורי 81/16 נצרת־עלית.
* למשפחות מסורתיות דירות מרווחות, בגבעת סביון (ליד ישבת משה) 2 חדרים והול כ־133.000, 3 חדרים ה־ול כ־166.500, 4 חדרים והול כ־192.500 אפשרות למשכנתא במקום בית ספר וגן דתי "אפריקה ישראל ל־השקעות" בע"מ טלפון 03-751540 — 03-757191 03-50281.
* למכירה דירה בת 3 חדרים הול, מטבח והתיות ברחובות, רחוב גורדון 6 קומה א' בחזית על עמודים להתקשר טלפון 951912 — 955664

פאות

* לקראת החגים יש מיוחד בתוצרת חוץ על כל פאה, יודקביץ, בני ברק חבקוק 9 מ־4—7 אחה"צ.

הודעות

* חברת ביקור חולים ע"י אגודת ישראל תל אביב—יפו

חולים הזקוקים או המעוניינים בבי־קורים בביה"ח או בבית, או עזרה א־חרת מתבקשים לפנות לחברת בקור חולים שע"י אגודת ישראל תל אביב—יפו בכתובות דלהלן:
א. בית אגודי, רח' ברדיצ'בסקי 5, טל. 235844, 222152.
ב. ר' משה אונגר בחנות לתשמישי קדושה בחצר בית הכנסת הגדול — רחוב אלנבי 110.
ג. ר' א.ג. ביבלה, דרך סלמה 142, טלפון 33032.
וכן ניתן להשאיל כלים לחולים ה־זקוקים לכך. ביקום שני וחמישי ב־שבוע בין השעות 7—8 בערב. במש־רדנו רח' ברדיצ'בסקי 5 ת"א.

מטפלות

* דרושה מטפלת 5 ימים בשבוע, לגדו אדמו"ר מויזניץ 20 בני ברק.
* למשפחה דתית דרושה בחורה צ־עירה עם לינה לטיפול בילדים ועבודות בית תנאים טובים, להתקשר 754673
* דרושה מטפלת לעבודות לאחרי פסח טלפון 02-231796.
* דרושה אחראית ל־2 ילדים אחרי פסח, 5 פעמים בשבוע 03-784045.
* דרושה מטפלת לתאומים בבית וגן אחרי פסח, 02-535957.
* דרושה מטפלה לילד לפנה"צ — 02-281193 לאחרי פסח

מכירות וקניות

* תנור אפיה למכירה 450 ל"י — טל. 03-765493.
* למכירה מקרר פרידמן 11 וכן אופ־ניים לנער רשב"ם 7 דירה 9 ב"ב.
* המשך חיסול המלאי במחירים זו־לים, בגדי הריון, סודרים וחצאיות, — [illegible], רחוב המעלות 8 ירושלים.
* רהיטי עליה ויול ר' עקיבא 18 פסג בכצת מכירת חדרי שינה פתוח מ־4—7
* בדירה לדוגמא" תצוגת מערכות סלונים חדרי שינה אספקה עד לפני החג בני ברק רח' רבי עקיבא 133 קומה ב'
* טליתות, תפילין, מזוזות, ספרים, תשמישי קדושה, מחירים זולים ב־יותר להשיג אצל משה אונגר, חנות הדתיה בחצר בית הכנסת הגדול בתל אביב אלנבי 110.
* למכירה עגלה ספורט לתאומים במצב מצוין טלפון 02-532966

הצעות ובקוש עבודה

* דרוש גבר לעבודות מטבח הקיון בישיבה בסביבת בני ברק טלפון 753258
* דחוף, דרושה בחורה לעזרה בבית אצל משפחה חרדית, בתנאים הגונים 03-746266
* אחרי פסח דרושה אשה לעזרה בניהול בית לחצי יום טל. 03-524279
* דחוף, דרושה עוזרת בית אצל משפחה חרדית לשעתיים בכל יום 03-746366

לוח היום

בס"ד, יום ששי, ט' ניסן תשל"ה
פרשת פר' צו, (שבת הגדול)
הדף היומי: מגילה טו
המשנה היומית: אהלות יז—יח ה—א
ההלכה היומית: יום טוב הקיז, ה—ו

זמנים

סוף זמן קריאת שמע	7.57
זמן שקיעת החמה	5.53
מחר	
זמן עלות השחר	4.08
זמן הנץ החמה	5.38

תורנות רופאים

ירושלים
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
משעה 8 בערב ועד 7 בבוקר — תחנת מגן דוד אדום — רוממה. מרפאה עם רופא תורן במגן דוד אדום טל. 101

תל אביב
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
ד"ר הר אבן רח' אפשטיין 6, טל. 443281;
ד"ר סגל רחוב בלוך 12, טל. 247860;
רופא פתוחה במקום למקרים דחופים רופא תורן נמצא במקום ב־תחנת מגן דוד אדום, טלפון 101

חיפה
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
תחנת מגן־דוד־אדום, חיפה, טלפון 101.

תורנות בתי חולים

ירושלים
היום והערב:
ילדים — פנימית — עינים — הדסה; נשים — ביקור חולים; כירורגית — שערי צדק
שבת ומוצאי שבת:
ילדים — ביקור חולים; כירורגית — שערי צדק; פנימית — נשים — עינים הדסה. — התקפות לב והכשות נחש — בית החולים הקרוב.

גוש דן
ליל שבת, שבת ומוצאי שבת:
כל המחלקות — תל השומר, "מאיר" כפר סבא.

בתל אביב
היום והערב:
"רוקח הדסה" — למחלות פנימיות "איכילוב" — למחלות כירורגיות; ג' למחלות אף אוזן וגרון.
שבת ומוצאי שבת:
איכילוב — למחלות פנימיות כירור־גיות ואף אוזן וגרון.

בחיפה:
היום והערב:
רוטשילד
שבת ומוצאי שבת:
רמב"ם.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים
ליל שבת:
אורה המלך גורג 27
במשך השבת:
גיבנה האר"י 12
בתי המרקחת במזרח העיר
במוצאי שבת:
בית הכרם בית הכרם 19

תל אביב
ליל שבת:
פרנקל המלך גורג 28
יאני יהודה הלוי 67
במשך השבת:
גוסמן אחד העם 91
יאני יהודה הלוי 67
גורדאו בן יהודה 183
במוצאי שבת:
בני דיזנגוף 174
גוסמן אחד העם 91
יאני יהודה הלוי 67

בני ברק
ליל שבת:
רפואה רבי עקיבא 62
שבת ומוצאי שבת:
תלפיות אבא הלל 30, רמת גן

רמת גן
ליל שבת:
הדסה כצנלסון 151 גבעתיים
שבת ומוצאי שבת:
תלפיות אבא הלל 30, רמת גן

חיפה
ליל שבת:
עליה, בת גלים עליה 44
שבת ומוצאי שבת:
הנשיא הנשיא 33

נתניה
ליל שבת:
המגן ויצמן 13
שבת ומוצאי שבת:
הנשיא ויצמן 36

פתח תקוה
ליל שבת:
מרכז השרון חובבי ציון 40
שבת ומוצאי שבת:
רחל רוטשילד 89

באר שבע
ליל שבת:
הנגב קק"ל 108
שבת ומוצאי שבת:
יונה ביאליק 5, שכון ב'

בת ים
ליל שבת:
בני בית ים הנביאים 3
שבת ומוצאי שבת:
בלפור בלפור 90

חולון
ליל שבת:
שינקין סוקולוב 68
שבת ומוצאי שבת:
נאוה רחל אילת 36

הרצליה, רמת השרון, רעננה, כפר סבא רמתיים:
ליל שבת:
ד"ר ברגיקר סוקולוב 28 הרצליה
שבת ומוצאי שבת:
אלרה סוקולוב 87 רמת השרון

המודיע
עתון יומי — ירושלים
המו"ל: הסתדרות „אגודת ישראל"
[illegible]
העורך: יהודה לייב לוין
המערכת: „בית פרופס", רחוב [illegible] 5, ת.ד. 1596.
טלפון 228258
[illegible]
סניף ת"א: אלנבי 120 ת.ד. 1869
טל. 622066
בשעות הערב: טלפון 823941
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
סוכנות „המודיע" בארצות הברית לקבלת מנויים ומודעות:
Y. A. ZISHINSKY
1672 - 53rd Street
Brooklyn, N. Y. 11204
851 - 5100
Tel. 851 - 5016

هكذا من الأصل

מכזין העיתון

ביכורי

הגר"ב סורוצקין בסיור בבתי הספר במרכז:

חובתנו להרחיב מסגרות החינוך העצמאי בארץ

אנו חייבים להגדיל ולהרחיב את בתי החינוך העצמאי ולהשפיע בכל דרך אפשרית...

„אל־אהרם" מסכם את העמדה המצרית במו"מ

עתירה לבג"ץ נגד המלווה למפלגות

בפעם ה־127

אנו שותים לארבע כוסות
היינות הכשרים מלכתחילה
בלי חשש ופקפוק כלל
בהכשר ועד הרבנים של אגודת ישראל

מיקבי „הכורמים" ו„אשכול" של האחים שור

ועד הרבנים בעיה"ק ירושלים

ירושלים ת.ד. 513 טלפון 222263

ב"ה, יום ד' ניסן תשל"ה

תעודת הכשר

הרינו מודיעים בזה לצבור החרדי, שכל סוגי היינות המיוצרים ע"י היקבים הותיקים של האחים שור "הכורמים" בגבעת שאול, ו"אשכול" במוצא, ירושלים,

עומדים תחת פקוחנו והשגחתנו.

בקרנו ביקבים הנ"ל ועמדנו על כל תהליכי הייצור מתחלת הבציר ועד המילוי בבקבוקים שנעשו בתכלית הכשרות עצהיו"ט, הן לכל השנה והן לחג הפסח, **ביחוד יש לציין שהכוהל (ספירט) המשמש לייצור היינות הנ"ל הוא מתוצרת עצמית של היקבים הנ"ל ומיוצר רק מענבים ללא שום תערובת אחרת מאיזה מקום שהיא, ונעשה בהידור הכשרות.**

ולכן כל היינות של היקבים הנ"ל המוחתמים בחותמת ועד הרבנים כשרים אף למהדרין לפסח ולכל השנה בלי שום חשש ופקפוק.

תוקף הכשר זה עד ניסן תשל"ו.

ולראי' בעה"ח יום הנ"ל פעיה"ק ירושלים תובב"א

נאם שלמה שרייבר — נאם יצחק פלקסר
נאם אהרן בהגרי"פ זצ"ל בהגנשטיין
נאם ישראל גרוסמן

יין לחיים — יין אליוסטון
יין מגדל — יין קונדיטון
יין מלכים — יין הרקח
יין גפן פוריה — יין קומרן
יין אשכול ישן — יין קרינא

ועוד 58 סוגי משקאות מובחרים

127 שנות ייצור — ערובה לטיב ולכשרות

לחג הפסח אנו משווקים בבקבוקים חדשים בלי תוספת למחיר הרגיל

„אורה" מגדניה מרכזית ירושלים

אזור התעשיה תלפיות, קרית אמינבא, טל. 67337

הרינו מודיעים בזה לצבור החרדי שסדרנו במגדניה מחלקה מיוחדת לפסח תחת השגחת

ועד הרבנים של אגודת ישראל ירושלים

המחלקה נמצאת באולם חדש, וכל הכלים המשמשים לייצור הם חדשים. בייצור אנו משתמשים רק בקמח מצה ביצים טריות קוקוס וקקאו.

אנו מייצרים מקרון שקדים, קוקוס, עוגות, טורטים, בסקוויטים ושקדי מרק.

כשר לפסח אף למהדרין בלי שום חשש של קטניות ומותר גם לנוהגים בשרויה.

על כל אריזה של התוצרת הנ"ל מודבק ההכשר של ועד הרבנים ויש להקפיד על כך.

את תוצרתנו ניתן להשיג בכל חנויות השופרסל, סופרמרקט וחנויות המכלת בכל הארץ.

בהזמנות מוקדמות לפנות טלפון 67337

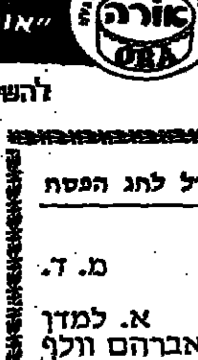

„אורה" מגדניה מרכזית ירושלים, טל. 67337
קרית התעשיה אמינבא - תלפיות

להשיג בחנויות שופרסל, צרכניות, חנויות מכלת

הבעת הוקרה

אנו מביעים בזה תודתנו והערכתנו להנהלת **כולל שומרי־החומות** בירושלים ותלמוד התורה שלה, בכל המאמצים שהשקיעו לקבוע **סדר למודים יום יומי** לצה"ט, ואחה"צ בזמן החופש לפני חג הפסח המבל"ט,

עם משגיחים מעולים

זהו מעלה תכונות ורוחניות חשובה מאד וראויה לציון, ממנה יראו וכן יעשו כל תלמודי התורות בירושלים ובכל המקומות בארץ, לטובת התלמידים ושמירת רוחניותם התורנית.

בשם הורי התלמידים בתי"ת שומרי החומות

שמעון אייזנבך — אברהם גוטליב
א. קרול — מנשה ליפשיץ
ע. שיינברגר — ב. קלצקין
יצחק אנשין

יקב "ענב" אחים כהן ירושלים

יצרני היינות המפורסמים רבות בשנים

בירושלים בטיבם וטעמם המצויין:

יינות מתוקים: —
"בראשית" יין עתיק יומין כדור בטעמו
"אנטיק" יין ישן נפלא
"אפרסמון" יין ישן לאניני הטעם
"מוניטין" יין ישן מובחר
"מלכות" יין משובח
"אריסטון" יין משובח
"פרי הגפן" יין משובח
"גפן יהודא" יין מתוק

יינות חמוצים (יבש): —
"נגה" שלחני לבן מצוין בטעמו וריחו
"הוק" מובחר שלחני לבן
"עוצם" שלחני אדום

מיץ ענבים טבעי

היינות שלנו הם אמיתיים טבעיים ומיוצרים אך ורק מכהל תוצרת עצמית
היינות והמיץ־ענבים כשרים למהדרין לכל השנה ולחג הפסח בלי שום חשש חמץ
בהכשר הבד"צ של העדה החרדית

תוצרת „דרומה"

שוק יייש בית ישראל 92 — טל. 288343, ירושלים

אנחנו מקבלים הזמנות למלקמן:

חרוסת — פלפל שחור — פפריקה — קמנון — זנגביל — תמרים — קנה תמו"א — מלח שולחן — מלח בישול.

כשר לפסח למהדרין

בגלל הדרישה הגדולה נא להקדים את ההזמנות למשלוח

לכבוד חג הפסח קבלנו מבחר של קריסטלים

דברי נירוסטה מצופה כסף ועוד ועוד

„רונית" רח' מלכי ישראל 23 טל. 286628

תלמוד תורה „אמת ואמונה"

בית הכנסת דחסידי סלונים

בני ברק רח' דונולו 5

לאור הנסיון וההצלחה שראינו בע"ה בתקופה קצרה הננו להודיע, כי מתקבלים תלמידי נוספים לכיתה א' (גילאי מ־3 עד 4)

בדבר פרטים והרשמה לפנות לטלפון 703308
או להרב מ. וינברג, רח' חבקוק 9, בשעות 3—1

נ.ב. הסעה מסודרת לכל חלקי העיר

בברכת חג כשר ושמח
ההנהלה

חוג חת"ס בית יאיל

ת"א רח' בר כוכבא 18

בשבת הגדול פ' צו הבעל"ט ידרוש הרב הגאון רבי
יעקב יודא פולק
שליט"א
בבית מדרשנו בשעה 11.30 לפני הצהרים בהלכה ובענייני דרוש — הקהל מוזמן

בברכת חג שמח וכשר
ההנהלה

„תובל"

רח' הירקון 2 ירושלים

אנו מודיעים על
טיול
בחוה"מ, ביום ... 30.3.75 ... פרטים במשרד, טל. 287517

בהזדמנות חצי חנם

קבלנו מפות טרלין 2.00×1.60 שמתאימים גם לכיסוי מיטה

המחיר — 47.— בלבד

„קורי" מלכי ישראל 19 ירושלים

אפנת הרטקס

רח' דרך יפו 35, ת"א

טל' 54906

יצרן הלבשה
מכנסים וחליפות
ארוכים חסידיים

בלי חשש שעטנז
מאחל לכל לקוחותיו
חג שמח וכשר

בעל העסק **הרשטיק משה**

מוסדות התורה המרכזיים „חיי עולם"

בעיה"ק ירושלים ת"ו

הננו מביעים בזה את רגשי תנחומינו הכנים לידידינו ...

הרב **אפרים מינצברג** שליט"א
חבר הנהלת מוסדותינו חק' חיי עולם

הרב **ברוך יצחק מינצברג** שליט"א

ולכל המשפחה הכבודה הי"ו

באבלם הכבד בהסתלקות ...

רבי **דוד** בהרה"צ ר' **משה צבי מינצברג** זצ"ל

...

הנהלת מוסדות התורה **„חיי עולם"** בעיה"ק ירושלים ת"ו

קול קורא לאחים

לבוא לעזרה דחופה למשפחה בת 8 נפשות שהגיע למצוקה גדולה מאוד, והזקוקים לסכומים גדולים להחלץ ממצבם הקשה

על החתום:
הרבנים הגאונים:

הרב ישראל יעקב פישר — הרב יהודה צדקה — הרב מרדכי אליהו

תרומות אפשר לשלוח להרב י. צדקה שליט"א רח' יואל 9 ים או לבנק לאומי מס' חשבון 44-77285 סניף גאולה

נמצא למכירה בכמות מצומצמת

הספרים החשובים

1. פרי צדיק עה"ת ה' חלקים
2. מחצית השקל ד' חלקים
3. דרכי תשובה ד' כרכים גדולים
4. מקדש מלך על הזהר ג' כרכים
5. צל"ח ברכות פסחים ביצה עם מפתחות
6. עוללות אפרים

להשיג בחנויות ספרי קודש

---

16 ל"י זוג מכנסים ארוכות לילדים

טוחולסקי מלכי ישראל 14

בריאות אינה משחק
ואינה ניתנת להשבון
יציבות הגוף גורם מרכזי
בתנאי הבריאות

הנעל של ד"ר פלסון
גורם ליציבה הגוף
ושומר על בריאותך

לפניות הרבות של לקוחות מחוץ לירושלים אנו נענים ...

להשיג אצל **א. צ. שבתי**
מאה שערים 7, ירושלים
טל 285936

צעד נוסף לבקשת החוג: השתתפות בהוצאות נסיעה ללקוחות מחוץ לירושלים

בית לפליטות

רח' בהר"ן 1, ירושלים
המחלקה לעולות בוכריה

דרושים:
1. **אם בית**
2. **מדריכות** למילוי שומים

לפנות בהקדם טל. 02-535186

מעונינים לשכור עבור מוסד

בירושלים 10—5 חדרים
עם שרותים, בסביבה דתית

לפנות בין השעות 3—2 בצהרים ומשעה 8.00 בערב
לטלפון 280533
או ת.ד. 6573 ירושלים

חוג בני תורה

שע"י הסתדרות צעירי אגודת ישראל בא"י
סניף הרצליה

במוצש"ק פ' צו י' ניסן בשעה 8.30 בביהכנ"ס הגדול הרצליה יתקיים אי"ה

כנס תורני לבני ישיבות

בהשתתפות:
הרה"ג ר' **נתן זכובסקי** שליט"א
ר"מ בישיבת באר־יעקב

ציבור בני הישיבות מוזמן

סמינר „בית יעקב" למורות וגננות

בני ברק, רח' הרב הירש 12, טלפון 783211

הרישום לבית ספרנו לשנה הלימודים תשל"ו הבעל"ט למגמות

מורות גננות ומקצועי

יתקיים אי"ה עד ר"ת אייר תשל"ה במשרד בית הספר בין השעות 13—9 לפנה"צ
(בחוה"מ פסח המשרד סגור)

בעת ההרשמה:
א. למלא שאלון רישום במשרד בית הספר
ב. להמציא את הציונים האחרונים.
ג. להמציא תעודה חברות שרשום בה שם התלמידה.

בברכת חג כשר ושמח
ההנהלה

„המחלבות המאוחדות נטנא נגה"

שמחות להודיע לקהל הצרכנים, כי
לקראת חג הפסח הבעל"ט באפשרותן
לשווק כל סוגי תוצרת חלב עם

הכשר
של
חוג חתם סופר בני ברק

בית החולים שערי צדק

דרושים

1. **מנהל מטבח**
בעל נסיון בניהול מטבח גדול
2. **חשמלאי/טכנאי אחזקה**
לטיפול במערכות חשמל,
מערכות סכנות וציוד משקי טכני
3. **מזכירה אנגלית—עברית**
בעלת נסיון בהדפסות בשתי השפות

מועמדים מתבקשים לפנות בכתב, עם תולדות חיים והכשרה מקצועית, למנהל המנגנון בבית־החולים, ת"ד 293, ירושלים.

הופיע „דגלנו" גליון מוגדל לחג הפסח

בתוכן:

חג הפסח במשמעותו האקטואלית — מ. ד.
תפקידי יהדות התורה בשעה זו —
ראיון החודש עם הגרי"ב סורוצקין — א. למדן
עם ומדינה — הרב אברהם וולף
ארבע כוסות — הגיגים לחג הפסח — הרב משה שרר
שתי פנים לאמת — ש. אברמסון
על אישים ושיטות (לסיכום וכמה אחד) — שמעון סירוקה
הרב יוסף אופנהיימר (אורחים מן התפוצות) — א. פרבר
מן המיצר למרחב — א. א. גרשוני
כותי ועוצם כיפתי — גרשון שטרן
האדם השלם (לזכר הגה"צ רבי י. לוונשטיין זצ"ל — הרב אבא זייאנס
דבריהם הם זכרונם — (מתוך מכתבי) רבי יחזקאל לוונשטיין (זצ"ל)
הבה נתקדש בקדושת התורה — הרב שלום שבדרון
בזמן עקבתא דמשיחא — הרב מ.ב. ברנשטיין
בסערות התקופה — הרב אליקום כהן
קוראי דגלנו למען דגלנו — חיים ברילנט
יסוד מושבה ע"י קבר יוסף הצדיק (פרשה היסטורית) — אהרן סורסקי
מכתב גלוי למנוי צא"י — מאיר קובר
בקרית ספר
שם ושארית לאחד מגדולי הונגריה — בנימין נהר
אהבת חיים על המועדים — י. י. הרשקוביץ
חכמי הספרדים בא"י — בנימין נהר
בתנועה — קרן פרסים לשיבות קטנות — מסיבות סיום — הכנסת ס"ת — קבלת פנים — פעולות הנוער — מבצע מכירות לקראת חג הפסח — בישיבות הועה"פ — כנסי חג — שפע של תמונות מאירועי התנועה

נשלח למנויים בארץ ובחו"ל

להשיג בירושלים קיוסק בורכמן רח' שטראוס קיוסק סימקינס רח' מלכי ישראל ... במשרד המרכזי רח' אחד העם 26 בבני ברק קיוסק שטרן בן זרעה קיוסק בוקסבום ליד הישיבה ובכל סניפי התנועה

דרושה

מורה לאנגלית

לבי"ס על־יסודי לבנות
באיזור תל אביב

התחלה העבודה מיד לאחר חג הפסח
(15 ש"ש)

מעונינות מתבקשות לכתוב מיד בצירוף תולדות חיים לתל־אביב, ת"ד 29070,
עבור מורה לאנגלית

הכונו

כנס חג ארצי

שיתקיים אי"ה בירושלים ביום ראשון י"ח ניסן ג' דחוה"מ פסח — פרטים יבואו

של צעירי אגודת ישראל בא"י

סיכויי קיסינג'ר קלושים

המו"מ בין ישראל ומצרים במבוי סתום

— מאת ש. פרידמן —

אפטימיות מוקדמת ומופרזת

היה ברור מראש, שסיכויו התדש־
ל שר החוץ האמריקאי להביא ל־
שם נוסף, ובשלב זה, בין ישראל ו־
צרים יהקל בקשיים רבים, מסובכים
כמה מאלה שצצו בפני ד"ר ק־
נגר בעת בו השיג את הסכמי ההפ־
ה הראשונים עם סוריה ובמצרים,
ה ברור מראש שהמצב כל ויתור
יה כאוב, כל צעד — רציני מאד.
הסכם מלוה ספיקות היסוסים
ה, שני הצדדים גם יחד, ממשלת
ראות וממשלה רבין קרבו ביצוע את
נתו של קיסינגר, היו מוכנים לאת־
, נבונים להבין ניתוף להסדרה ה־
יגים בדרך שלום.
מצרים החלה בשיקום ערי התעלה,
עם להקופה של פתיחת הנבראה,
ובדא, שערי התעלה האבלהים כב־
ם שלישת רבעי מיליון איש במצ־
ם במוח תותחי צה"ל, הצבאית
הל יכול בקלות להזור להעלה
ל אוכה או לפתוח בנקודה שונות
יי כמה שעות להתנה באין לצבא
צרי כל אפשרות להגנה בדרך ל־
לה מסורידה את מגוהם של עליתי
ר, מצרים כהונית בביבוה ישרא־
; בתותיות ובבהירות.

תקוות ורודות מדי

סאדאת ברור שיעידה גבוהה אם
גם עתה הכישל. הבשלוחות הצ־
ז הבקבנה במדיניות נוקשה וחק־
אלית וישראל תצדיף את פיצוע
ידה ולא תקבל את התכריבים. מל־
; חושה עלולה לפרוק במקרה בה
כל בכחון בנצחון עיבי, להיפך
ודוה חדשה עלולה להכהיל לער־
מפלה מוחצת שתשיב לאל את כל
שגים של הערבים במלחמת יומ־
יפ, סאדאת מדיבע שבבמקרה בה
תשב ישראל בחיבוק ידים, ותוכה
צצמות ערבית נוספת ולסחוף נוסף
יכיות הפרו־ישראליות של ארה"ב.
הפעל במהירות ותפתיע את ה־
ים. לא הפעל בדיוק בהותאם ל־
ת אש"ף לא בתיאום עם מדינ־
אסאד, נשיא סוריה. מצבה הקשה
: אותה להכרעה מבלי לדעת עם
לה רבין הוכל להחזיק מעמד ולא
ת מקום לממשלה נוקשה ונוצות
. לא כל כך נוחה לקהיר.
שלה רבין קידמה בברכה ועוד־
ת נסיונו המחודש של שר החוץ
ייקני אם בתוך שיקולים מדיניים
ם ואם מתוך שיקולים מפלגתיים
ים. הממשלה הנוכחית בראשותו
ר רבין עשתה הרבה כדי לזכות
ית של ממשלה המוסרית לשלום
ד לממשלות הקודמות שניהלו
יה במדיניות נוקשה וחד משמ־
את החוף בבימסד האמריקאי־
לישראל אברו גורמים ממסל־
לעצור באצבעה מדיניות מתינה
ת גבוהות לויתורים תמורות
ימשל האמריקאני נאחז ברמזים
יליב ומקהיר. שר החוץ ד"ר קי־
קבל ברצון את המשימה החד־
דך גישה אופטימית ברורה כי
צליח במשימה החדשה והקשה,
לב לנכונות שתי הממשלות גם
הגיע להסדר ביניים מוסכם ד־
בטרם יצא את וואשינגטון לבר
קיסינגר את הערכתו כי יצליח
זכי יש יסוד לאופטימיות שלו.
הצלחה נראו לו עד לשמוכים
לדבריו. וזאת למרות התנגדותה
ית הקולנית של סוריה לכל ה־
ולמרות מאמציה של בריות ה־
ז לחבל בהסכם חלקי, בכל הס־
ניים מחוץ למסגרת ועידת ז'נבה
ושתתפות אנשי אש"ף.
נגר לא הביא שום רצינות ולא
שום הצעה משלו בפגישותיו
שיא סאדאת ועם מר רבין, וזאת
בחה כנראה ששני הצדדים יגלו
ת מאחורי גלימות נוקשות, ויתכן
להסדר ללא מעורבות אמריקאית
יא, ללא כל עמדה מחייבת מצד
גטון, שר החוץ האמריקאני גד־
מסר הפעם לגלות נטיה כל ש־
ל. הוסיף אפילו פרשנות משלו
ת המצריות ונבראה גם הישר־
שימש למעשה כבלדר בלבד,
במכונה משומנת היטב ובר־
צראה מופרז מאד. האופטימיות
ורי תום השלב הראשון של דיו־
קומים, פינה את המקום לפסי־
הולכת וגוברת, עד מהרה התב־
ר הפער בין עמדת מצרים ל־
ישראל גדול מדי עד כי ניתן
באמצעות בלדר בלבד. התברר
תם עדיין אינו אפילו בגדר של
כי אשמותיו של אסאד שכאילו
עלול לבגוד באינטרסים הער־
נשותפים אינן מבוססות כלל,
כל יסוד. המרחק בין סאדאת
סאד אינו כה גדול.

ההצעות הישראליות

; הישראלי גיבש את הצעותיו
בדורה למדי: כגודל התמורה
הנסיגה. הסכם רק על בסיס
יות. בראש ובראשונה קבצו
ות השרים כי המו"מ לפתות
הראשון שלו יתנהל סביב ל־
פוליטיות, מהותיות וכלליות
דבר על שטחים, וזאת כדי לא
ת הרושם במקרה של כשלון
שנוקשות הישראלית ביחס ל־
ולהחזקת אדמה מצרית היא
כשילה את המו"מ וגרמה ל־
ותו הסכם ברוח זו, הסכם
תמורת הצהרה מצרית על אי־
בזכות עצמו ולא יהיה קשור
מים ובציות אחרות, לא ועידת
דומה הסכימה ישראל לנסיגה
ממעברי המיתלה, מאבו רודס
נוספים בסיני. פירוש הדבר
גדים וישראל מפסיקות את ה־
ביניהן, מקבלות סופית ובבהירה
לפתור את הסכסוך ביניהן ב־
הסדר שלום ומו"מ מדיני, כך
ותפרוץ מלחמה בין סוריה

לבין ישראל לא תתערב מצרים לטובת סוריה או כל גורם ערבי אחר. ההסכם הזה אינו קשור בשום הסכמים אחרים שיותמו אחרי כן או לא יותמו, גם במסגרת ועידת ג'נבה או בכל מסגרת אחרת, היינו הסכם העומד וקיים בזכות עצמו. זמנו יקבע תקופה ארוכה כאה, לשנים לא מעטות.

גם ביתם להמדיר נסיגה קבע צוות השרים הישראלי עמדה משלו. פירוז האיזור שיפונה וקביעת פטרולים משותפים ישראליים מצריים בנוכחות כוחות האו"ם. ההסכם והנסיגה היו צריכים להיות מלווים בצעדים מעשיים מצד מצרים לנורמאליזציה של היחסים עם ישראל, הפסקה חלקית של פעולות החרם נגד ישראל, מתן מעבר חופשי לתיירים זרים, והתירה משרהפת עד לשלום של קבע.

ההצעות המצריות

ההצעות המצריות כפי שהובנו על ידי ד"ר קיסינגר, לא הודהו בשום תחום ומישור עם ההצעות הישראליות. סאדאת התנגד ומתנגד לכל מו"מ פוליטי", מהותי, מדבר החוזר ומדבר על פנוי שטחים בלבד, ואולי בגלל אותו הישוב שבמקרה המו"מ יתפוצץ, תאשם מצרים את ישראל במדיניות נוקשה להחזקת שטחים של מצרים ללא כל הצדקה. סאדאת אינו מוכן לשום הסכם על הפסקת הלוחמה, על הסכם של שלום. אינו מוכן לשום הסכם שיעמוד בזכות עצמו, אלא הסכם כחלק בלתי נפרד של ההסכם הקודם, קשור בועידת ג'נבה, צמוד לאו"ם, כך ותמיד אפשרי יהיה באמצעות רוב פרו ערבי באו"ם לשנות אותו לטובת הצד הערבי. בוודאי וסאדאת אינו מוכן לשום הסכם שיכבול את ידי מצרים במקרה של מלחמה בין ישראל לבין סוריה או כל מדינה אחרת. אין הוא מוכן להסכם לתקופה ארוכה, ובכלל, מצרים אינה יכולה לדבר על הפסקת הלוחמה כל עוד לא נפתרה בעית פלסטין כולה לשביעת רצונם של כל הגורמים הערבים, כולל אש"ף.

מצרים לא שללה במסגרת המו"מ הנוכחי הסכם קטן, היינו, נסיגה ישראלית נוספת ולא מסיבית וגדולה ואת, ללא כל תמורה מצרית שהיא. ללא כל התחייבות מצדה, סתם ככה, בסיגה לכבודו של האורח האמריקאני, בל יחזור לוואשינגטון בידים ריקות. ההצעות המצריות הפתיעו למעשה כל חברי ממשלת ישראל, גם את אלה שהיו נכונים לויתורים מרחיקי לכת למען שלום ואפילו למען הסכם מצומצם "בדרך שלום". ההצעות המצריות שנדונו בממשלת ישראל אחרי ישיבה ארוכה ביותר לא נתקבלו אפילו על דעתו של חבר ממשלה אחד, פשוט, לא היה בהן משום תשובה מצרית לאף אחת מהתביעות הישראליות.

התברר, כי אותם החוגים הדיפלומאטיים בוואשינגטון ובבירות אחרות שידעו לגלות סוד, כי הצהרותיו הנוקשות סאדאת ושל חברים מצרים אחרים אינה משקפת את העמדה המצרית למעשה, וכי מאחורי הנוקשה הזאת קיימת נכונות לצעדים של ממש לקראת הסכם רציני, השמיעו דבריהם מהוהורי לבם, מצרים עדיין אינה נכונה לשום צעד מכריע לקראת נורמאליזציה של היחסים עם ישראל, מוכנה לקבל הכל בדרכי שלום אבל לתת — מאומה.

משחק ערבי או גרוע מזה?

האמריקאנים עדיין מנסים להגיע למוצא של פשרה. יתכן ודוקא עתה ישלפו ד"ר קיסינגר ועוזריו משרווליהם הצעות פשרה מצד ארה"ב. אולם אין לראות עתה כל אפשרות של מוצא מהמשבר הצפוי. ויתכן מאד והגורמים הישראלים כמו האמריקאים טיפחו אשליות בלבד. מצרים לא היתה ואינה מעוניינת כלל בשום ויתור של ממש מצדה שיאפשר נסיגה ישראלית. סאדאת שיחק שוב פעם משחק מתוחכם וערום מראש, תוך נסיון גלוי להציג את ישראל הפעם כמסרבת להידברות, לויתור כל שהוא, דבר העלול לגרום לסחף רציני ביותר בעמדה האמריקאנית כלפי ישראל. הצעותיו של סאדאת חושפות גישה ערוכה מראש, אם תוך הנחה כי נוכח מצבה הפנימי הקשה ומעמדה הנואש בזירה הבינלאומית תיכנע ישראל ותקבל כל תכתיב מצרי במו"מ הנוכחי, או יזכה סאדאת לנצחון חדש מבלי לירות אף יריה אחת, יזכה שוב פעם לתהילה וכבוד בעולם הערבי או במקרה של כשלון השיחות ישיג הרבה במישור התעמולתי ובעיקר, ביחסיו עם ארה"ב.

אסאד, נשיא סוריה שולל בהחלט כל מו"מ עם ישראל כיום. מחייב המשך מלחמת התשה "בכל חומרתה", עד להתעצמות הצבאית הערבית, עם קליטת הנשק הרב שנרכש על ידי כל מדינות ערב ואז לערוך מלחמה נוספת. אולם למרות גישתו זו לא הפריע כלל לסאדאת למשמש לנהל את המו"מ הנפרד, פרט לתעמולה לא קולנית ביותר, שלא נועדה מראש לשבש את מהלכיו של סאדאת. עובדה היא כי הפאתח־לנד בלבנון שקט הפעם יותר מתמיד, אין תקריות גבול, אין ירידת כבכם בצפון, פרט לנסיונות פיגוע בלב הארץ, דוגמת מעשה הרצח בתל אביב, רגיעה זו לא באה כתוצאה מחולשת אש"ף אלא כתוצאה ממדיניות מודרכת מראש, ולא בלי הסכמה מלאה מצד שליטי סוריה, שהשפעתם על אירגוני החבלה גדולים הפעם יותר מתמיד. עובדה זו אומרת דרשני, זה גם אם נוסיף לכך את הטיעון המצביליכה על המו"מ, טוענים עתוני מצרים: האם אנו נפריע לסוריה לקבל חזרה שטחים נוספים שיגבירו את כושרה הצבאי אם הדבר לא יפגע בצבא הערבי המשותף ובמטרה הערבית, אם ינסו להשיג השטחים על ידי איזה מו"מ לא מחייב, כדרוש יפריעו הסורים למצרים להשיג מה שניתן להשיג ולהגביר את עוצמת מצרים לקראת מאבק צבאי קשה ומכריע ביותר? טענה האומרת דרשני.

כשלון לשמאל בישראל

גם אם יצליח קיסינגר בדרך נס להשיג מה, הדבר לא יקרב את ישראל לשלום עם הערבים. למניעת מלחמה בעתיד הלא רחוק. אולם גם במקרה הד"ר קיסינגר יכשל הפעם בשליחותו נדונה ישראל חלילה להרס. באלץ לראות את המצב כמו שהוא ללא כחל וללא שרק, העובדות הבסיסיות לא ישתנו כלל.

כשלונו של קיסינגר בשליחותו הפעם, לא הבוא לידי ביטוי בהודעה גלויה, או באמצעות הפסקה כאילו זמנית במסעו, תהיה משום מכה קשה לכל אותם הגורמים הישראליים ובעיקר שמאלגים שהרעישו בקולניות את הארץ כולה, כאילו, השלום לא בא עדיין באשמת הנוקשות הישראלית, באשם ההגבי מאיר או משה דיין, שהיו אחראים למדיניות הישראלית בשנים האחרונות. אם תגלה הממשלה נכונות לויתורים של ממש. רצון כן לשלום יבוא השלום — טענו הללו בלי הרף, הנה לנו ממשלה הנוטה יותר מדי כדי לגלות לפחות כלפי חוץ את שאיפותיה, ממשלה שלמעשה יוזמה — ויתכן גם בהשראת השמאל הישראלי — מסע נוסף של קיסינגר, והנה הן התוצאות. איש בארץ לא תירפס לכפשה את הנסיונות הללו, גם המפגינים העקשנים מגוש אמונים ואנשי הליכוד, בכל זאת באלצה אותה הממשלה פה אחת לקבוע שאין שום בסיס למו"מ של ממש לקידום השלום, לשלב נוסף בדרך לשלום.

ראש הממשלה מר יצחק רבין רואה את ועידת ג'נבה כיסוס. מוכן לעשות הכל כדי לדחות את הועידה. למנוע את כינוסה. לעומתו, טוענים חוגים המקורבים לשר הבטחון מר פרס שועידת ג'נבה לא תצוור ולא תזיק מאומה. תהפך להצגה נפל נוספת העשוי אפילו לתרום משהו לשיפור תדמיתה של ישראל בעיני המערב. אבל ברור שהיא לא תביא לשום תוצאות, לא תפתור את הבעיות. מדינות העימות הערביות עדיין אינן מוכנות לשלום, לא לשלום מלא ולא לשלום חלקי, לשום צעד של ממש לנורמאליזציה של היחסים עם ישראל. עמדה זו גובשה מזמן, קבלה משנה־תוקף בגלל עוצמת הנפט והכסף הערבי. יהיה זה מסוכן מדי אם לא נראה את העובדות כמו שהן, אם לא נדע שהישועה לישראל צריכה לבוא ממקום אחר לגמרי.

ח"כ שלמה לורנץ

החינוך החילוני לאן?

מחקר מגלה פרטים מזעזעים על ה"ערכים" האנושיים והלאומיים בין תלמידי בתי־הספר

אפתח במה שסיים שר־החינוך והתרבות, ואני מצטט: "עם עשיר במורשת רוחנית ותרבותית אנו ויסודות זהותנו היהודית — הוא הוסיף גם "ציונית" — הם אבן יסוד לכל קיומנו האישי והלאומי. את המבחן הגדול של מערכת החינוך במדינת־ישראל." והוא קובע במשפט האחרון שלו כי "מערכת החינוך בישראל בהחלט עומדת בו ובכבוד".

הרשה לי, אדוני שר־החינוך והתרבות, לחלוק עליך בכל הכבוד ואבסס את דברי הפעם על ספר מחקר ---: "ערכים ועמדות של נוער לומד בישראל". מחקר זה בוצע לפי הזמנת משרד החינוך והתרבות ואיגוד בתי־הספר התיכוניים בישראל על־ידי המכון היהודי למחקר חברתי שימושי. אדוני היושב ראש, במחקר זה מדגם ארצי של כ־5,000 תלמידים בבתי־הספר העל־יסודיים מן הכיתות ט', י', י"א, י"ב בכל המסגרות. הם נשאלו כ־250 שאלות על ערכים ועמדות, על מותר ואסור, על חיוב ושלילה במישור החברתי והיהודי. לדוגמה כמה מן השאלות במישור החברתי: שימוש בסמים; המרת הדת היהודית; לא להישמע לשוטר; לגנוב מעשיר; לגנוב בחנות; לגרום נזק לרכוש בית־הספר; לרדת מן הארץ. תוצאות המחקר בדף ג': "ההבדלים הבולטים במיוחד הם בין סוגי החינוך הכללי והדתי". קביעה זו ....ל בין החינוך הדתי החילוני חוזרת כל כמה דפים בספר בן ... דף.

ברצוני ...ין עוד שתוצאות המחקר לא נקבעו לפי בתי־הספר, אם זה בית־ספר כללי או בית־ספר דתי. ... ישנם דתיים, להפתעתי, באחוזים מאוד גדולים בבתי־הספר הכלליים, ולעומת זאת, גם זאת להפתעתי, תלמידים לא דתיים, שהכריזו ... עצמם כחפשיים, בבתי־ספר דתיים.

מענין אם אצטט כאן מלוח מס' 5, דף 25. לוח בית־הספר הכללי. מקפיד לשמור על כל דקדוקיה של המסורת הדתית — 2 אחוזים; שומר מצוות במידה רבה — 14 אחוזים; שומר במקצת — 51 אחוז; חופשי לגמרי, בבית־הספר הכללי, אדוני השר, רק 3 אחוז; לעומת זאת ההפתעה השניה — בבתי־הספר הדתיים — מקפיד לשמור על כל דקדוקיה — 24 אחוז; שומר במידה רבה — 50 אחוז, כמובן שזה אינו כולל חינוך עצמאי או ישיבות קטנות, כי אחרת המספרים של מאה אחוז; שומר במקצת — 25 אחוז; חופשי לגמרי — 1 אחוז.

ההבדל הבולט הוא שהתלמידים הדתיים, כמעט כולם בעלי ערכים חיוביים; ולעומת זאת אצל התלמידים הנקראים חופשיים, ערכים לא חיוביים, זה לא לפי בית־הספר, אלא אינדיבידואלי לפי רגשותיו הדתיים של התלמיד. זמני לא מרשה לי להיכנס יותר מדי לפרטים, אבל תקשיבו, ר־מוסב שהציבור ידע — הדברים מגיעים לידיעת הציבור — דברים מאוד מצביעים.

הפעולה: "להשתמש בסמים". ישנן ארבע שאלות: פגיעה חמורה מאוד, פגיעה חמורה, פגיעה קלה, בכלל לא פגיעה. ובכן, חופשיים ודתיים במקצת בבית־הספר הכללי, אני מציין כאן את הדברים השליליים, כי זה מה שכאן מפתיע — 14 אחוז טוענים שאין בכך פגיעה, או פגיעה קלה בלבד, מהם 9 אחוז קבעו שזו רק פגיעה קלה; ו־5 אחוז — בכלל לא פגיעה; לעומת זאת דתיים מאוד, בבתי־הספר הדתיים, אבל זה, כפי שאמרתי, לא כולל את החינוך העצמאי — רק 4 אחוז. הפעולה: לא להשמע לשוטר. בקרב חפשיים ודתיים במקצת 22 אחוז ענו שזו פגיעה קלה; 4 אחוז קבעו שזו בכלל לא פגיעה, זאת אומרת, 26 אחוז ענו שלא נורא שלא להשמע לשוטר. הפעולה: לגנוב מעשיר. 33 אחוז ענו שזו פגיעה קלה או בכלל לא פגיעה. 22 אחוז — פגיעה קלה, ו־11 אחוז — בכלל לא פגיעה. הפעולה: להמיר את הדת היהודית. נזדעזעתי. 25 אחוז מהתלמידים החפשיים והדתיים במקצת ענו שזו או פגיעה קלה או בכלל לא פגיעה. 13 אחוז עונים בגילוי לב שזו רק פגיעה קלה, ו־12 אחוז אומרים שזו בכלל לא פגיעה.

בכל הארץ, בכל בתי־הספר, במידגם של 5,000 ילדים, על־ידי משרד החינוך, בכיתות בבתי־ספר על־יסודיים. הכין את המחקר המכון למחקר שימושי, המוסמך והאותנטי ביותר שיכול להיות.

כאן עלי לציין, שהסיווג הסטטיסטי: חופשיים ודתיים במקצת הוא זיווג לא טוב ויש בזה משום הטעיה. אני בטוח, ומיד אוכיח זאת, שאם היו מפלגים יותר לחופשיים ולדתיים במקצת, התוצאות היו יותר גרועות. אותו הדבר אם המחקר הזה היה נעשה גם בחינוך העצמאי ובישיבות קטנות — גם כן התוצאות היו שונות. כאין אני יודע זאת?

וכאן מספר — אני מניח ששר־חינוך יודע אותו — אבל אני איני יכול לצטט את המספר הזה. אני מצטט מלוח 52 ד' עמוד 90 של הנספח, בו מדובר על הקיבוצים. אקח שוב את הפעולה: להמיר את הדת היהודית. 21 אחוז מהתלמידים בקיבוץ הארצי, זאת אומרת מהשומר הצעיר, עונים שזו פגיעה חמורה מאד; 30 אחוז טוענים שזו פגיעה קלה ו־35 אחוז עונים שזו בכלל לא פגיעה. 55 אחוז מתלמידי השומר הצעיר טוענים שהמרת הדת היהודית היא פגיעה קלה, או בכלל לא פגיעה.

בקיבוצי "השומר הצעיר" מצב חמור יותר

למען האמת, אני חייב לציין, שאיחוד הקבוצות והקיבוצים, הקיבוץ המאוחד, שם המספרים יותר טובים, אבל גם כן די רעים. 19 אחוז השיבו — פגיעה קלה; ו־10 אחוז — בכלל לא פגיעה. המצב שונה רק לגבי תלמידים מקיבוץ הדתי, שם זה אחוז אפסי.

אבל השאלה היא לא רק לגבי המרת הדת. איזו פעולה שתבחרו — להשתמש בסמים — 24 אחוז מתלמידי הקיבוץ הארצי טוענים שזו פגיעה קלה או בכלל לא פגיעה; הפעולה: לא להשמע לשוטר — 35 אחוז מתלמידי השומר הצעיר טוענים שזו פגיעה קלה, או בכלל לא פגיעה; לרדת מן הארץ: 42 אחוז מתלמידי השומר הצעיר טוענים שזו פגיעה קלה, או בכלל לא פגיעה. כלומר, 24 אחוז טוענים שזו פגיעה קלה ו־18 אחוז טוענים שזוהי בכלל לא פגיעה.

אחרי המחקר הזה אין זה פלא שצברים, אלה שנולדו כאן, אקדמאים, יורדים ועוזבים את הארץ כך בקלות.

אמרתי שהאחוז הגבוה ביותר הוא מהשומר הצעיר, וציינתי שתלמידים מקיבוצים אחרים יותר טובים, אבל כפי שהמחקר מציין זאת דף אחרי דף, הטוב ביותר לאין ערוך, הם תמיד התלמידים הדתיים, לאו דווקא מבתי הספר הדתיים, אלא התלמידים הדתיים. אותו הדבר במישור של קום ועשה. להרגיש שאתה תורם למדינה, או לעשות הרבה כסף, לטייל קצת בחוץ־לארץ — זמני לא מרשה, תעיינו בבקשה בלוח 16 דף 61, התוצאות כפי שהזכרתי; אותו הדבר בקשר לתנועות נוער, תעיינו בבקשה בדף 81—82; עלינו לדעת שלא חקרו כאן את החינוך העצמאי ואת הישיבות הקטנות, כי אז התוצאות היו לגמרי אחרות.

אני מסתפק בהעלאת שאלה אחת, במקום ארבע שאלות ששואלים בערב פסח. שאלה היחידה היא לאן יוביל החינוך החילוני? תאמין לי שאני שואל את זאת שלא לקנטר.

קיומו של עם ישראל בוודאי חשוב לך. חברה מתוקנת בוודאי חשובה לכולנו, אם אנחנו רואים שככל שהנער יותר הוא זוכה לערכים חיוביים יותר, ככל שהוא חופשי יותר, הוא צובר ערכים שליליים יותר. אני צריך לשאול בכל לבי, האם זה לא מחייב אותך, האם זה לא מחייב את המחנכים? האם זה לא מחייב את ציבור ההורים?

אני רוצה לצטט מאפרים קישון? אני מצטט אותו לא מפני שהוא בן עירי, הוא מדבר הונגרית, אלא מפני שהוא אמן ההגזמה, מתוך הומוריסטיקה טובה, ובעיקר מכיוון שדעותיו, השקפותיו רחוקות מרחק מזרח ממערב מהשקפתי. אצטט רק כמה שורות.

הוא אומר: "ההומוריסטן שמח לי להודות בטעותו. הוא עצמו חווה התכוון בכך גם לעצמו — כבר איחר את המועד להיות לאיש דתי, הוא טבול עד צוארו בתוך בוץ ההגיון הקר. אצלנו זה כבר לא ילך. אולם הוא מודה ברצון שהדעות המיושנות בעיניו הביבו ישראלים יותר טובים, שנוקשותם הנלעגת של ההורים הדתיים עשתה נוער יותר טוב, שהמטבח הכשר הוכח להיות מוסד רוחני איתן יותר ממבצרי השכל והקידמה. קשה לנו להאיר את מדינת ישראל בלי אותה אמונה דתית שאנו באופן אישי איננו חלק בה. ובכל זאת, אם תנאי מוקדם הוא לגידול נוער כזה, אם זה המחיר שלו, כי אנחנו, החילוניים הנכשלים, לא ניסע באוטובוסים בשבתות ולא נלך לקולנוע בימי ששי, הרי כותב שורות אלה מוכן להישאר בבית. דברים אמיצים. אולי גם לזה שייכים דברי חז"ל: "לעולם ילמד אדם תורה ויעסוק במצוה אפילו שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה."

רצוי הערה אחת. המחקר איננו מדבר על עבירות חמורות למעשה כגון רצח ואונס, שאנו עדים להן לצערנו ולבושתנו יום יום. הרצוני להגיד בשפט חמור, אני רק מבקש שלא יפסיקו אותי עד סוף המשפט, ואז אני מקוה גם להסכמה. אני נחרדתי מהרצח בדיסקוטק בנתניה לא פחות, אולי יותר, מאשר מהרצח בכלוב "סבוי". ואם תשאלו אותי למה, אגיד: כי הרצח במלון "סבוי" נעשה בידי שונאים. להם יהיה קץ, אני בטוח ומאמין בזה באמונה שלמה. ואילו הרצח בדיסקוטק בנתניה היה מאתנו ובבשרנו. מחוץ תשכל חרב, אומר הפסוק, ומחדרים אימה. האימה מבפנים, בחדרים, מטילה חרדה יותר גדולה מאשר החרב, מכיון שהחרב היא מבחוץ.

אני רוצה להגיד עוד משפט אחד. אומרים: אלה הם משוגעים, לא שפויים בדעתם. נכון, כי לימדו אותנו חז"ל: "אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות". אבל אני רוצה לשאול: למה כל המשוגעים האלה לרציחה ולאונס צצו פתאום בזמן האחרון? ואיך זה מקרה שהתקופה של המשוגעים האלה זהה עם התקופה שאנחנו זנחנו, נטשנו את החינוך המקורי, את החינוך התורתי, ורצינו להחליף את זה בחינוך אחר, בחינוך של "ככל הגויים".

התחלתי במה שסר החינוך סיים, ואסיים במה שהוא התחיל. הוא אמר: "כשמדובר בחינוכו של דור, יש להיר ממגמות הכפיה לדיני נפשות, נפש היחיד, נפש החברה". משפט נהדר מפי שר החינוך. כל הכבוד. שאלתי היא רק: איזה חינוך? איזה הוא החינוך המבטיח את נפש היחיד ונפש החברה? המחקר המוסמך, ממנו ציטטתי, מוכיח כמאה עדים, שהחינוך החדש, "ככל הגויים" בשפה העברית, איננו מבטיח לא נפש היחיד ולא נפש החברה. האמן לי, שר החינוך, אני אומר את הדברים האלה לא כדי לקנטר, אלא כדי שיהיה לנו האומץ להוציא את המסקנות הדרושות, לא רק למען העבר הגדול המהדר שלנו, אלא גם למען עצם קיומו ועתידו של עם ישראל.

זה לעומת זה

יש נוער אביר רחוב,
והוא מיותם ובעל חוב.
ומגרון צרוב סמים
יכריז ויאמר: "אני בן טובים".
נצמד אל ברזילי המדרכה,
ואומר: "לאן הערב ללכת?"
ובלב, בסתר, מפרכסת ערגה,
הן העדר התכלית הוא שורש התוגה.
ארץ תבך, שמים יזעקו
כי מים גנובים לו ימתקו.

ויש נוער אביר מושב,
והוא כאן גר ולא תושב.
נצמד אל ספסלי בית־המדרש.
מושיט ידו לדל ורש.
אומר בלב מלא תום:
"האם מלאתי תכליתי בזה היום?"
וחדווה תמלא כל לבב
לנוכח תלמיד חכם ללא רבב.
ארץ תשמח, רקיע יגל:
מים במשורה תשתה, פת במלח תאכל.
ובתורה אתה עמל.

צפורה שושא
סמינר בית יעקב ירושלים

בעקבות השבוע

צפוי בג"ץ נגד ועדת המינויים לדיינים

הגילוי שלנו על חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה בעניני סדרי הבחירות לדיינות שפסל את הוראותיו של הרב גורן, הפיח רוח חיים בקרב אותה קבוצה של 15 המועמדים שנפגעו בפניהם הדרך לסיים את הבחינות בגלל סירובם להופיע בפני אחד הרבנים. אלה אשר סברו כי למאבק שלהם אין סיכויים ולכן השלימו עם שרירות הלב, שנעלה בפני המובים המוכתרים את הדלת של השיפוט הרבני.

לאחר שהתברר מעבר לכל ספק, שהיתה זו פעולה בלתי חוקית, היועץ המשפטי רמז על הדרך לתקן את העיוות, נערכו התייעצויות עם רבנים דיינים וגדולי ראשי הישיבות. לאו דוקא מתוך חרדה על מקור פרנסתם של אותם אברכים שנפגעו על השקפותיהם, דבר שאינו נשמע ומקובל בשום מערכת שיפוט אחרת, אלא מפני חרדה על דמותם ורמתם של בתי הדין הרבניים בעתיד, כיון שבמצב הקיים נמסרים לידיהם כל עניני המעמד האישי בישראל ואין כל סמכות אחרת בנושא זה.

לפי דעת היועץ המשפטי נשארו שתי דרכים לפניהם, לפנות אל מועצת הרבנות הראשית ולבקש ממנה לחדש את הבחינות שלהם, והרי הסיכויים להיענות על ידה קלושים, מועצה זו משותקת למחצה ונתונה כמעט כולה בידי אדם אחד. הדרך השניה, עליה מדבר היועץ המשפטי, היא פניה לבג"צ. אבל האברכים שנפגעו אינם יכולים להסתפק בקיום בחינות, כיון שבינתיים עלולים להתמנות לדיינים מועמדים אחרים מבלי שתנתן להם האפשרות להופיע בפני ועדת המינויים, כך שנפגעות זכויותיהם האלמנטריות.

כיון שועדת המינויים הזמנה ליום הראשון הבא, הועלתה הצעה לבקש בבג"צ אשר יעכב את כינוסה של הועדה לתקופה מסויימת, היא יכולה להיות קצרה, ולתת למועמדים הזדמנות לסיים את הבחינות שלהם בהקדם ולהופיע בפני הועדה במעמד שווה.

דיינים בכירים המכירים את המצב בבתי הדין הרבניים וגם עדים לעיכוב הדיון שנגרם בהיעדר מספר מספיק של דיינים, 15 משרות פנויות מצפות לדיינים חדשים, אמרו: כי אם מועצת הרבנות הראשית, בגלל שיקולים אישיים יכלה לעכב שנה שלימה את מתן אישור הכושר לאותם מועמדים שכן עברו את כל השלבים, לא יהיה שום אסון אם העיכוב יימשך עוד כמה שבועות ובלבד שלא ייעשה עוול.

שר הדתות שהוא יו"ר הועדה נקלע לסבך זה כיון שהוא נאלץ לתמרן בין הטיפות מבלי להירטב, כאשר מצד אחד אינו רוצה להיכנס לעימות נוסף גם עם מועצת הרבנות הראשית והרב גורן ומצד שני מבין את העוול שנעשה לאותה קבוצה של נבחנים. השאלה איננה אישית אלא עקרונית, האם יש מקום להנהגה שרירותית בדרך מינוי דיינים ובעיצוב דמותם של בתי הדין שבידים מסורים ענינים גדולים.

היכן יסב קיסינג'ר אל ה"סדר"

בפני אנשי הפמליה של הד"ר קיסינג'ר הדואגת לסדרי האורחה, התעוררה בעיה מסובכת, שעדיין לא הועלתה בפניו. אם יהארכו הדיונים ויהיה צורך שמזכיר המדינה האמריקאי ישהה באזורנו עד לסוף השבוע הבא, היכן יערוך את "הסדר" בליל חג הפסח, והרי מדובר בשני סדרים.

השאלה מסובכת עוד יותר, מפני שעד לפני שנת־מנה כשר החוץ היה נוהג להסב בליל הסדר יחד עם הוריו, שהם יהודים אורטודוקסים ומקפידים על הכשרות. עדות לעובדה זו מצאנו השבוע, בשנתון הקהודי של הקהלה בפירוס לשנת תשל"ג, בשנתון זה שנמצא בארכיון של ר' פישל גילדנטר, שהוא עצמו יוצא קהילה עתיקת יומין זו, קהילה שהיתה גם מרכז גדול לדפוס יהודי והוצאת ספרי יסוד עוד לפני מאתיים שנה, התפרסמה שיחה בין מר דאן דניאל יהודי יליד פורלן שהיה סנטור במדינת באיירן לבין הוריו של קיסינג'ר, בשיחה זו ספרו ההורים, כי הוא מקיים קשרים הדוקים עם המשפחה וכהוכחה ציינו את העובדה שבסדר האחרון (תשל"ג) אפילו שאל את ארבעת הקושיות כילד טוב...

האם ידאג קיסינג'ר להביא לכאן את הוריו, האם הם יסכימו להסב עמו אל הסדר לאחר נשואיו עם האשה הנכריה? אם כן, האם יהיה אורח ה"סדר" בקיבוץ גנוסר של יגאל אלון או אצל אחד הרבנים, כפי שנהגו אישי ממשלה בכירים בתקופת המנדט הבריטי, כאשר הנציב העליון ומושלי המחוזות היו באים אל בית הרבנים לעקוב מקרוב אחרי הליכות "סדר" יהודי.

לבעיה זו יש אספקטים פוליטיים, כיון שהשתתפות ב"סדר" עלולה לטרוף את קלפיו בעולם הערבי הנוטה לשכוח את עברו היהודי, כפי שקיסינג'ר עצמו משתדל להשכיח עבר זה.

אלא שעוד חזון למועד, כאשר יתבררו בימים אלה, מה הם הסיכויים להמשך השליחות באיזור, ואיך אמר אחד מאנשי הפמליה, זה לצרה בשעתה.

מחקר על נישואי תערובת בישראל

לפני זמן רב פורסמה ידיעה, שמקורה היתה בחוגים ממשלתיים, שמספר הנשים היהודיות שנישאו למוסלמים בישראל מגיע לאלפים רבים. הידיעה הכתה בתדהמה את הציבור והיו לה הדים בכל העולם היהודי והאבק סביב נישואי תערובת אולם, מתברר שהמספרים היו מגוזמים במקצת.

מחקר שנערך לאחרונה על ידי מר יוסף גינת שהוא סוציולוג במקצועו ומשמש כסגנו של יועץ ראש הממשלה לענייני ערביים, מגלה לאחרונה מחקר על נושא זה ומן המספרים הראשונים שמסר בימים האחרונים מתברר שמספר הנשים היהודיות שנישאו ללא יהודים בישראל אינו מגיע אלא כדי 360 בלבד, 80 אחוז מן הנשואים המעורבים מדובר ביהודיות נשאו למוסלמים, רק ב־15 מקרים היו נשואים בין יהודים לערבים בני העדה הנוצרית, 11 היו עם דרוזים, 1 עם באהאי, 2 עם אחמדים, 5 עם צ'רקסים ושנים עם בוסנים. הסקר מקיף 62 ישובים ערביים, בכללם ערים ערביות וערים מעורבות וכן שבטי בדווים. פרט אחד שהעלה הסקר הוא שרק 200 נשים התאסלמו בתקופה זו ואילו היתר לא המירו את דתן גם לאחר נשואיהן. הילדים הגדלים בכפרים ערביים גדלים כמוסלמים לכל דבר ואילו הילדים המתחנכים בערים בגן ובבית־ספר יהודי — חלה השפעת החברה היהודית.

פרט נוסף שגילה החוקר, אף שהיה ידוע קודם לכן, הוא ששבעים אחוז עד שמונים אחוז מן הנשים שנישאו לערבים הן יוצאות ארצות המזרח. אחוז הגירושין בנשואים אלה לא נראה גדול במיוחד והגיע לעשרים ושבעה מקרים בלבד. אלא שמספר זה אינו משקף נכון את מספר הנשים היהודיות שנטשו את בעליהם הערבים לאחר האכזבה שנפלה בחלקן, כאשר הקרובים החלו להתנכל אליהן ולהתנכל בהן מפני שהן יהודיות.

אין כל נחמה במספרים, גם אלה מדאיגים, אבל בכל זאת יש משמעות אחרות למספרים קטנים יותר ולגדולים יותר. אבל הבעיה בעינה עומדת, אפשרות של קיום נשואי תערובת גם בארץ ישראל.

יהודים בשרות האויב

לאחרונה מתגלים יותר ויותר כמה הסכנה הופעה מבצרה בשלב היהודי, כאשר מהיגלים יהודים המתיצבים בשורות האויבים הערבי החדש, הם עושים זאת ללא בושת פנים.

פרשת הד"ר שחק סמיא, המשמש פרופיסור באוניברסיטה העברית, היא אחת ההדגמאות הבולטות, ויש עוד כמה מקרים של יוצאי דופן בחברה האקדמית של ישראל, אשר נלחמים על זכויות הערבים בארץ יותר טוב משעושים זאת הערבים עצמם.

השבוע היה בחדשות יהודי אחד השונא את עצמו, למרות ששמו הוא "יהודי מובהק", הכבר יהודי כנהזין שיצא להגן על זכויותיהם של הערבים להתקיף את ישראל על שהיא מתנכלה להם ורודפת אותם. את הויכוח הוא ניהל עם יהודי אחר כנד אף הוא, ליאונרד ברנשטיין.

הם אינם יחידים, כבר קדמו להם יהודים שהתיבצרו ופעלו בשרות הכנסיה הנוצרית, וכבר אמר לנו פעם אחד מאנשי הכנסיה הנוצרית, מענין, האויבים הגדולים ביותר של העם היהודי בכנסיה הנוצרית, הם בעלי מוצא יהודי מובהק.

החלטת ממשלה שונתה, לצורך תרגיל פרלמנטרי

הממשלה החליטה להציע את הקברה הדיון בחוק הבא להתיר הפלות מלאכותיות לועדה חוק ומשפט של הכנסת, ואילו שר הבריאות מר ויקטור שם טוב הציע לכנסת להעביר את הדיון בועדת השירותים הציבוריים. זה היה תרגיל פרלמנטרי מתוכם מצד שר הבריאות להוציא את הדיון מהליכי קבלה החוק שעורר התנגדות חריפה לאו דוקא בקרב הצבור הדתי.

כאשר חבר הכנסת הרב מנחם פרוש ערער על כך בשאילתא שהגיש לשר הבריאות והבע הזהרת הדיון לועדת החוקה, ענה על כך השר בשלילה וניסה לטעון כי החלטת הממשלה שונתה, אף שבנוסח המקורי נאמר במפורש אחרת, אלא שהיא שונתה לפי בקשה מר שם טוב.

מדוע דרש שם טוב לדון דוקא בועדת השירותים ולא בועדת החוקה? ישאל האזרח שאינו מהמצא בסבך הפרוצידורה התחוקתית. ההסבר הוא פשוט, בראש ועדת החוקה עומד חבר הכנסת ד"ר זרח ורהפטיג שהוא אחד משוללי החוק החריפים ביותר. ולכן חשש שר הבריאות מפני תכסיסי השהייה שאינם זרים למשפטן הוותיק. לא כן בועדת השירותים הציבוריים שבראשה עומדת חברת כנסת שהיא מתומכי החוק האמור, חוק אשר עשוי לקעקע את יסודות הקיום של האומה היהודית.

פליטת קולמוס שנתלשה מן ההקשר

הערה קצרה במדור זה לפני שבוע גרמה אהדית כמה תגובות, מהן מהגונות והן גם מרגשות. היא נתנה גם מקום לפירושים לא נכונים על הכוונה שבהם באמרו הדברים, ואף נוצלה שלא כהוגן על ידי מחפשי תאנים שהלוו ביקורי פרוקי בכותב וגם ואולי בעיקר באירגיב שהיו באותו מעמד שבהם ניאמרו דברי מליצה על נשא הרישום לבתי הספר רק לקבל את הדברים במשהו אירוני שהפיע את הטתה.

ובכן לעצם הנושא, אף אחד מן המשתתפים בישיבת הנהלת החינוך העצמאי, לא ניסה לערער על זכויותיהם של ה"חדרים", אשר רוב חברי ההנהלה אם לא כולם, וגם המצודבים בהערה זו מחנכים את ילדיהם ונכדיהם ב"חדרים" שבהם מדוברת השפה האידישאית ללא כל שינוי במתכונת החדרים מן הישוב הישן. להיפך, היו התבטאויות חיוביות ביותר, אולם אי אפשר להתעלם מן העובדה שיש בקרבות קטנים אשר פיצול מספר קטן של ילדים לשתי רשויות חינוך, עשוי למנוע המשך קיומו של תלמוד תורה ותיק שעשה חיל בחינוך ילדי ישראל. אבל גם דיון זה נערך מתוך בחינה חיובית על ההתפתחות והנטייה הגוברת והולכת אצל שלומי אמוני ישראל, לרבות מבני עדות המזרח, לשלימות יתר. כרגיל בישיבות יש לפעמים גם צורך להפיג את הבתח על ידי ציות חולין שונות. אבל, אין לתלות בה שום כוונות, כפי שניסו לתלות בה גורמים שונים.

מכיון שבין המצידים היה יהודי כתון מאוד, שכל כוונתו היתה לשם שמים ולא לקנתר, והערתו נגעה ללבנו, אנו רוצים לצטט משפט אחד ממכתבו, שבשם החפץ חיים מספרים, שאמר, כי לא כל מה שאדם חושב צריך להשמיע ולא כל מה שמשמיעים צריכים להעלות על הכתב ולא כל מה שמעלים על הכתב צריכים להדפיס", ומכיון שהמכשלה הזאת היתה תחת ידינו, אנו חוזרים ואומרים לקוראים הנרגזים, היתה זו פליטת קולמוס של פליטה פה, שאין מאחוריה שום כוונה רעה.

מ. ע. ד.

هكذا من الأصل

בשדה ספר

ה. בנימיני

חידושי הרא"ה מגירונדי על מסכת חולין

[illegible]

(המשך בעמוד ה')

בצלאל לנדוי

„אגודת בני התורה" בירושלים

פרקים בתולדות ירושלים ביום השנה ה-20 לפטירתו של הג"ר יחיאל מיכל טוקצ'נסקי זצ"ל

[illegible]

הרב מרדכי אילן

בעל ה„עיניים למשפט"

שנה לפטירתו של הי"ר ר' יצחק אריאלי זצ"ל

[illegible]

ספריו באגדה

[illegible]

איש האמונה והמעש

[illegible]

(המשך בעמוד ה')

מעשה בזוג נעליים

אין אנו משוחחים כעת על נעלים סתם, השוכנים כבוד מתחת למיטה, ואשר לשונן מוטה עליהן, הן מרכלה בינן לבין עצמן באפלולית האופפת אותן.

אלה הן סתם נעלים.

הנעלים שאנו משוחחים עליהן כעת, הן נעלי־לצילא, כלומר: — ישרות!

מאי קא משמע לן: ישרות? לא כדי לביש אחרות אנו אומרים כך, מתוך נעל עקומה איננה אלא בעלת מום והרגל ישרה לא תדרוך בה מבית כושל. אבל הנעלים הללו, הן ישרות במהותן, לא רק בצורתן.

הן לא היו ואינן גם בטבע שמסופר עליהן, מאותו סוג הנח בבבהו של עולם אשר מתחת למיטה, או באחת המגירות של השידה במחסן, נעלים אלו אינן משמשות את האדם אלא בשעות ספורות ביום, ואילו הנעלים הישרות שלנו, עבדו ביום ובלילה, בשבתות ובמועדים, מלבד כמובן, ביוה"כ ובתשעה באב. וכן כאשר נחוץ היה להתקן.

כי כידוע, נעלים, אף אם הן ישרות ומדקיות, טעונות תיקון, כמו האדם, במחילה מכבודכם.

ואז, כלומר, במקרים המפורשים לעיל, הנעלים לא עבדו, לא הן ולא שתי זוגות הרגלים.

שמעתם לב? : אמרתי: שתי זוגות רגלים!

ואל תתמהו על כך אמנם שתי זוגות של רגלים השתמשו בזוג אחד של נעלים. שאלמלא כך לא היה מקום לספור הגה כלל.

הרב והרבנית.

כפי שאתם שומעים? שניהם נעלו זוג אחד של נעליים, ר' חיים, רבה של ירושלים וזוגתו הרבנית.

למיותר דבר כמותבם, אין צורך להדגיש, כי שתי זוגות רגליים אלו לא היו שוים. הרבנית, אף שהיתה אכסלינגנטית מאד, אשה גדולה, פיקחית ומפורסמת בלמדנותה, אבל רגליה קטנות היו, ואילו רבי חיים, שהיה כידוע, אדם גדול מאד, שנשמתו נזקקה אצלו לקרן זוית ואילו גם מבנו הלאה — אבל רגל היתה לו של גבר.

כיצד, אם כן, כשחורים?

הוא שרמזנו קודם, שנעלים אלו ישרות היו במהותן, וקבלו עליהן את הדין לשרת פעם את הרב ופעם את הרבנית.

אף על פי שלא היתה להם ברירה, מכל מקום יש לומר לשבחן, כי הן שמרו באמונה, כיאות לנעלים ירושלמיות.

הן, איפוא, שרתו ושרתו, לא תמיד. כמובן לפעמים עלץ לבן והן השמיעו חריקות עקשות, גמסיות, כיאה לנעלים עדינות צפה, פעמים אף להגו לחיצה קלה בצד זה או אחר, משל כאלו רצו להבהן את הגר צדים, מה דעתם על השימוש שהן נוהגות להן, אבל כשנמכרו לרצת כי לרבנית לא איכפת. אם רגלה מתהלכת בתוך הנעל כבתוך ש'מכא רחבה, וכי לרב לא איכפת שרגליו נהגות מצד אחד או מצבי צדדים — החריטו הנעלים.

ובך התחיל ספור המעשה.

הרב היה נתבע לקים להקין הצוה, והיה מתישב על הרצפה ליד תפלה ומקונן, על חורבן בית המקדש, שאיתי ראה יבריים מתפללין ליד הכותל המערבי.

ובאותה שעה אין צורך בנעלים.

כי כידוע לכם, אין דמעות בתהלוכה בנעלים, הן מיצוות על מציו של האדם כביום הוולדו, וגם על פני כל הצלים הן בוהקות כך, ועד לשמים הן נגיעות — ללא כיסוי בלשהו.

אבל בשעה זו ישנה הרבנית את שנתה, ונעלים זקוקים בשעה זו לגר־עלים של הבבת, וכי נעלי בית עשויות לבד או בד צבה, בפלנויות של בגדים שיצאו מכלל שימוש — אינן יפות לשעה אלו? ומה האיסור להתהלך בבית בגרבים? ובייחוד שגרביים אלו צריך להתרות את התקופה של רבי שמואל מסלנט, קודמו של רבי חיים — שהו בצעירותו.

נמצאנו למדים, כי גם לאחר שהרבנית קמה משנתה, צריך אין היא זקוקה לנעלים של ממש.

מהי כל זאת נעל אותן ערב: כאשר הוא הולך להתפלל.

ומי מסתכל על רגליו של הרב? ומי שכן שאיש לא ישים אל לבו להסתכל על נעליו שהוא נועל בשעת הליכתו, אם הן ראויות לשייר כדיו או אם הן תפורות לפי מידת רגלו. הרי כשהאיש איתה את הרב, מסתכלים בצורתו המבהיקה, איך יקרת, ישבים אינן באפשרת כדי לי למנוע אימרה גאה, לקבל כמבו הירך שבשלולי עשיה זהב, או בנקודת של תוכחה צבולה קדושה.

אבל רגליים? מאן דכר שמיה.

במיוחד באשר שום יהודי אינו יודע שליב ולרבנית זוג נעלים אחד. שאילו ידע הקהל על כך, בודאי טיפשים עם קדושים לא היו מניחים שרבם הנערץ יוצא בנעלים שגם עכשיו שלפסק אשה ברגלה הציפות. אמנם הוצאה זו היתה מכבידה על התקציב הקלה הדל והמורכב כל כולו מכללים המורכבים כל כולם בגדיה, אבל לא הוי כבוהן של רבי חיים כהוי ענוות הקהל.

אלא שרבי חיים מכיר את מצב הקופה של הקהל שלה, וכיון שזוג נעלים עולה לפחות חצי לירה, אמשר האנשי להסתפק בזוג אחד בעצבון שניהם, ואין אומר ואין דברים — בלי נשמע קולם.

ב

חזר הרב מהתפלה וכבר בוכן על השולחן ספל קפה.

חפשתי בכל הספרים ולא מצאתי דיש לנעול נעליים בשעת שתיית קפה, ומי שמצא הלכה זו, יכריז על כל ברביה, לבען ידעו להורות.

אמנם כן, אמרו חז"ל, לעולם ימכור אדם כל אשר לו ויקנה מנעלים לרגליו אבל הגני מוסר מודעה, כי לרבי חיים לא היה שום דבר שהוא כסף שניתן למוכרו. והקהל, הרי אמרנו לעיל, כי איש מאנשי הקהל, החל מהגבאים וגמור בבעלי בתים פשוטים — יא ידע על כך, שהלי כל יום ראו את רבם מתהלך בנעלים, וגם הרבנית, עד כמה שידוע להם אינה מתהלכת יחופה ברחוב.

כאשר הרב שותה את כוס הקפה שלו, וזאת הוא עושה כל בוקר לפני שאנשי ירושלים מתחילים להתדפק על דלתו. בשעות אלו יוצאת הרבנית לקנות צרכי הבית, בתנאי שיש לה כמה מגידות הדרושות לכך. ודוק בבלים — „אם יש לה כמה בגידות".

ואם אין לה — — —

אז היא, כמובן נועלת את הנעלים ויוצאת לרחוב. וכאשר היא חוזרת כבר הדלת פתוחה, ואינה נסגרת עד לשעת מנחה, אנשים באים ויוצאים, מהם יריבי להם שאלות בהלכה, מהם הבאים להתיעץ בענייני פרנסה, או שיהוכין או ענינים שבינו לבינה, באים גבאים, ופרנסים, אנשי כוללים וגדולי התורה, ענינים של קודש ושל חולין בערמים לפני רבי חיים.

וכבר אמרנו לעיל כי בשעת הללו, כאשר הרב בבית, אין צורך לו בנעליים כלל, הרגלים הן מתחת לשולחן, ובלבד זה, כי אם זה ישנם נעלים סתם כך בצודו יתנב ליד שולחנו.

נעלי בית אינן במנהגי ירושלים דוקא, צאו ובצאו אותן בכל בית בעולם.

ג

הנעלים שפשפו את רגלי, אמרה הרבנית לרב, לא בטרוניא, חלילה אלא כנובא, אין לה, לרבנית שום קובלנא עליהן אבל היום, אמרה לבעלה, אינני מסוגלה ללכת.

המה הרב, ובי מה עניין זה לנעליים? וכי צרות הן עליך, אמר בנות צחוק, הרי גם לרגלי הן מתאימות.

דא עקא, אימרה הרבנית בהיוך, דא עקא, משום שהן גדולות עלי כאה, אני צולעת בהן ורגלי משתפשפות קימעא, אבל אין זה נורא, רק שתי אצבעות ניגפו ויש בהן מוגלה, בינתיים קשה עלי ללכת ברחוב, אולי הבקש ממישהו שילך במקומי לאסוף סכום כסף להכנסת כלה. ועוד בקשה לי אליך, כאשר יבוא הילד של חיי לאה, השכנה על פרש דוד. יש ללכת עמו כדי לעזור לו בבקשת בבדק הבית.

ניהא, אמר הרב. בענין הכנסת כלה, אני עצמי אלך, ואשר להולה אשלה את השמש שלי.

אביה לו הרבנית, שבידוע לכולנו, למדנית גדולה היותה, שעל פי דין אין לך ללכת בעצבך, משום שבהופעתך בבית לבקש נדמה יהגד לך יותר על הבידה, כלומר הרבה מכפי יכולתם, מחמת הבושה, לכבוד דך בלבד יעבו זאת, דבר שלא היו עושים בשביל אדם אחר, נמצא שנודף מזה ריח של — — —

מיים רבי חיים את משקפיו ומשים על מצחו, נותן מבט מלובן כלפי הרבנית ומהורהר:

הצדק, כמובן, עמה, אבל איזה קשר יש לה עם הנעלים? לנו רק זוג אחד של נעלים, ויש מצוה של הכנסת כלה ויש אצבעות מוגלתיות, אז מה? נודף מזה ריח של — — —

אם כן, אומר הרבנית, המצב הוא כך: יש רק עצה אחת: קודם כל אני אלך, ויחד עם זה אתפלל להקב"ה שישלח לנו זוג נעליים נוספת שלא ממממון הקהל.

אמן, אמרה הרבנית.

אבל אף שדברי הרב הם דברים של ממש, הרי הוא נחשב לאחד מגדולי העוסקים בירושלים, אבל את דעתה של הרבנית לא הניחו, אלא שהיא שותקת, כדבעי למיהוי.

בועל הרב את הנעלים, לובש את המשופצע, נוטל את מקלו ויוצא לאסוף כסף בשביל הכנסת כלה, ומהרהר בדרך: אלא מאי, נודף כזה ריח של — — — מילא, עם רבון העולמים הוא ישוחח אחרי־ש לאחר שבני הזוג יבכנו לתופת בשטרים.

צועד לו רבי חיים כשראשו מושפל קימעא, וכל צעד שלו מפנר ריח של ברשם רוחני, החיוך המפורסם שלו צועד לפניו ומפנה לו את הדרך, עשרות "יצפרא טבא" מקדימים אותו, ראשים של ילדים הוא כלוסף באבבבות, אף שמשלום לא ראה אותם, צועד רבי חיים ושוגה בעל פה סוגיות שלימות, כדרכו בקודש.

צועד רבי חיים לעבר הכותל המערבי, נכנס ובא לשמטאות הצקלקלות של השוק הערבי, יורד מעלה ועוד מעלה, כשעיניו מושפלות כלפי רגליו, כדרכו, נותן רבי חיים את רגלו כדי לרדת עוד מעלה והנה משהו מבריק נוצץ לנגד עיניו.

מתכופף רבי חיים, נוטל את הדבר המבריק בידו, והנה. אל תתעלפו רבותי, אל התעלפו. מטבע של זהב נתעצם בכף ידו, ואינו מטבע הודשבים אתם הוא מחזיק בידו: החזיקו מעמד, רבותי, החזיקו מעמד: נפוליאון של זהב, זו המטבע שרבי חיים מצא על מעלה אחת של הסימטא בשוק הערבי.

האם ידוע לכם ערכו של נפוליאון של זהב? בימים ההם אפשר הי"ה להתפרנס ממנה חצי חודש בכבוד ובריות.

שום אדם לא נבצא סביבו ברגעים אלה. אם כן, נוטל רבי חיים את המטבע והיא מחייכת לעומתו: כי... כי... היא מחייכת, תפלתך נתקבלה רבי חיים. מנצר רבי חיים מעצמו מחשבה פסולה זו והופך והפך בכל ההלכות הקשורות במציאה במקום זה. עכשיו גם הוא מחייך קימעא, משלשל את המטבע לכיס וחוזר לביתו.

ראתה הרבנית והנה בעלה חוזר כל כך מהר, ונתמלאה פחד:

מה קרה לך, אינך מרגיש בטוב?

צה, רבנית, מחייך רבי חיים, הרי דברים קיו אם כשאני מרגיש לא־טוב הריני מרגיש בטוב, עכשיו שאני מרגיש בטוב לא כל שכן שאני מרגיש טוב אלא מאי? השיית שלח לך זוג נעלים ללא כל חשש של עבירה שחששת, הרי את יודעת מה הריח שנודף מהליכתי לאסוף כסף להכנסת כלה, ריח של — — —

אם כן, הרי לך נפוליאון של זהב, נפוליאון שלם, וקני לך נעליים המיותר תמסרי להכנסת כלה בטוח אני, כי לא הייתי אוסף סכום יותר גבוה כאשר זה שישאר לך גם לאחר שתקני נעליים.

זהו — זה — מה — האם נבגמה הרבנית שהפכה לנציב של תדהמה, מה קרה לקהל הקדוש שלנו, האומנם נטלת כסף מן הקהל כדי לקנות לי נעליים, האם — — —

ספר לה רבי חיים מה שאירע לו בלכתו בשוק הערבי.

הנה גם אני, רבותי, זכיתי לספר לכם את אשר אירע לרבי חיים.

דוד אייל

[illegible]

הבושה מפני האמת

רבש"ע, במנהג בית דינך בזק, לא כמנהג בני דינך של בני אדם. מדת בני אדם כשהוא תובע את חברו בבלבלו אל בית הדין או אל השופט, אם "כפור — יכול מן הממון, ואם יודה — כשהחייב לידון, ובית דינך הצדק לא כן הוא, אלא אם יכפור אדם, אוי לו ואוי לנפ־שו, ואם מודה ועוזב — אתה כר־חמהו.

(ילקוט הגדול של רבינו נסים).

בפילים ספורים אלה ביטא הגאון את כל עומק ההבדל שבין מושגי בני אדם שאינם הולכים לפי דת ה' תורה — במובן ההוראה על עבירה, לבין ההשגה של שומרי התורה ל־מובן זה.

ואנו נתקלנו בזה, לצערנו, במעשם יומיים.

עתונאי זריז ביטא זאת עדיינה ב־דילה, בכל של עבירה שיודע אדם לא הבין מה היא עיבל קטה, הולך עקב בצד אגדיל אחרי הגדול הקטן הזה עד שהעבירה מתגלה בכל איש־תה לעיני הקהל הרחב.

העבירה, אם כן, היתה קיימת בכל גדולה האיומה, אבל מיבחר או מי־שהם היו מעוניינים להסתירה, שמא לא יודע למישהו, ואז... העבירה אי־נה עבירה.

כך היא דרכם של בני אדם, אולם בית דיננו הצדק איננו כן, אם יכ־פור האדם, יבוא המשפט את תוכחת העבירה שעבר. בשוגג או במזיד, ינסה להסתירה לבל יודע למישהו, אי ינסה להשיח לה צורה של מה־בכך, הרי: אוי לו ואוי לנפשו, אלא כשהוא מודה ועוזב — ירוחם.

כי רק אז, כאשר היא מודה בבי־בים אותו, יודיעם כי היא איננו אלא אדם, נושא כי יחטא, כי גדול כי יחטא, אין לך אדם שיצטרך כל יבוא ביב ולא יחטא, וכתתכשבים בכל הנ־דבות ובכל הקהילות שיבים שופט בשר הם לא היה מהחשב בחן.

למדנו בכאן כי עצם להסתירה, הי־ומשישי, הבין לעמוד עיניים, להי זמין בבדית האפשר את הוכרת הע־בירה, והיא עבירה אילי, בבקרים ומשודים, חמורה יותר כאשר העבירה עצמה, כי את העבירה עצמה עבר אדם, אילי, שלא בדבונות, אילי לא רגיש בחיכות הדבר, אילי היה זה הק רגעי, אבל כאשר הוא יודע את עבירה ומבקש לטשטש איתה, בפני תיא מהדיא בפני אנשים — הרי היא יפל פי עבירה את הבאי.

מפני אלוקים אינך ירא ומפני נשים אתה ירא.

והאדם ההילוני: אם בפני בעבינך לא חשש, אבל בפני מה יאמרו בריות אתה חושש?

— * —

כאמור, זהיו דרכם של בני אדם יפים בבדירה, הנעיסים כל שבידים לטשטש עבירה שצבירי. פבירה לא להם, בפניה בבישוריות, בייה על החוק על הבאה או בגיבה

דעת, כל אלו הן עבירות של בני אדם, ואילו היו בעצמם ההולכים לאן שהולכים ומגלים למי שיש לגלות, כי עבור עבירה ובהמשים דרך כיצד לתקן אותה, אז הקהל הרחב לא היה מודע למה שקרה, אפשר היה לתקן את הדבר בעודנו באיבו.

אבל כאשר מנסים לטשטש כאלו לא קרה דבר, העתונאי החרוץ מוצא את כל העבירה, את הזנב שבמקרה במקרה מתוך עדימה של מה־בכך, תהא, העתונאי החרוץ הזה מגלה את כל העבירה ברבים, הרי היא הופכת לשיח המוני, וכל העינים מופנות לאותה עבירה והאוזנים כרויות לשי־מוע פרטים ופרטי פרטים, וכך מתג־לגל הכדור שבעצם איננו אלא כדור קטן, לכדור ענקי ההורס בסופו של דבר את עובר העבירה.

אלה הם מקרים של יום־יום.

כנער בן 14 נרצח במעצר, שני ע־צורים בקשו לעשות בו שפטים, הוא בלהם על נפשו והם רצחוהו נפש, אלה הם מעשים שבמדינה לא דר־אים אותם כחמורים ביותר, למה זה משטרה לא גילתה מיד את האמת? מפני מי ומשום מה היא חששה לג־לות את האמת, ופרסמה ידיעה כאלו הנער התאבד בכלא, אחר כך פרסמה ידיעה נוספת שהוקמה ועדת חקירה וההחקירה נמשכת, ורק התודעה הש־ליטית ההודאה בכך שהנער נרצח ושני העצורים נאשמים ברצח הנער.

וכל בר דעת שואל את עצמו ואת המשטרה: לשם מה הטשטוש הזה? מפני מי פוחדת המשטרה לגלות את האמת, כי שני עצורים רצחו נער, ש־שני העצורים הם רוצחים, שפל אנשים מהסוג הגרוע ביותר, חיות־פרא שאין מקומם בין אנשים, כל שכן בין יהו־דים, למה ... והדחה המשטרה שק־רה מה שקרה. אף עידעה שיאשימו אותה על שהיא מחזיקה נערים עם פושעים מבוגרים.

האם בגלל עבירה יותר קטנה ש־היא עשתה יש לחפות בעבירה יותר גדולה?

עכשיו כשהקהל קבל את שלשה הי הידיעות של המשטרה, איזה פנים יש לה? מי יאמין מעתה להודעות של המשטרה, בעניינים אחרים, אחראים, שרק אמון הקהל, אמון מלא יביא לציות מלא, הקהל הפשוט שאינו יו־דע להבחין בין דברים של מה בכך לבין דברים חמורים, יגיב באי־אמון לכל הודעה של המשטרה.

המשטרה יודעת שאין לה חזות כה משובחת בעיני הקהל, ועליה להרים את מוראל אמינותה, אם היא סוטה, יהיה הסטות אשר תהיה, אל לה להתבייש, גם היא מורכבת רק מא־נשים, שוטר פשוט אינו אלא אזרח פשוט, ששכלו פשוט ומוגבל, והוא עלול לבצע עבירה, המשטרה כולה יכולה לשגות בשקול דעת, במעשה או בחדל, ואין בכל כל רע.

אבל: ומודה ועוזב — ירוחם, וה־כופר — אוי לו ואוי לנפשו.

— * —

איני יודע מה מצבה של חברת "רסקו", חברה שמשה הולך לפני־ה כחברה מבוססת, אמינה וכו'. והנה הופיעו ידיעות בעתונים, כאלו היא עומדת להפסיד הרבה מיליונים מעס־קות בניה באיראן.

איני יודע, וכמוני כל אזרחי יש־ראל אינם יודעים מה האמת בכך, אבל כל שקרא את הידיעה בוודאי ה־רהר לעצמו, כי הנה, עוד חברה עו־מדת במצב גרוע ומי יודע וכו'.

למה אין החברה ממהרת להודיע אם אמנם היא הולכת להפסיד הרבה כסף, מה אמת יש בידיעה, מה מצ־בה הכספי, מפני כי היא עוסקת? האם יש לה נושים? עד כמה שידוע בצבור אין לה נושים, לכל היותר יכול להיות לה בנינים שאינם נית־נים למכירה, קשיים אלו עומדים ב־פני כל חברה.

אבל החברה לא הגיבה כלל על הידיעות.

— * —

אף אחד איננו יודע מה קרה ל"סולל בונה" ולמנהלו. הנהלת החב־רה הפנקית נעצמה מאחריה, ואף הצ־מידה לו עורך דין שבודאי יקבל שכר יפה עבור עבודתו, בינתיים נמ־צא המנהל בחופש.

אסור למישהו להתערב בענין כל עוד הנושא לא אבר מאומה, נראה, כי להחברה והמלוה בטוחים כי המ־נהל הכללי שלהם לא עבר עבירה.

אבל למה אנו צריכים הכל לשמוע מן הצד, למה צריכים עתונאים צרי־כים "לגנוב" ידיעות, להוציא מלה אחרי מלה מפי אנשים שונים, מפי דוברי המשטרה הכלליות, אנשי סו־לל בונה וכו', למה אין החברה מפ־רסמת את כל מה שידוע לה, הן על פעילותה בקשר להאשמות והן על פעילות המנהל הכללי, הרי זוהי חב־רה גדולה, ידועה לא רק בישראל, המבצעת עבודות גדולות גם בחוץ־לארץ, ובודאי ששמה יקר לה מאד, האם אין היא חוששת כי ידיעות מה־סוג שנתפרסמו יש בהן כדי להב־איש את שמה בחוץ לארץ? הממ־שלות הכספיות מכרים לביצוע ע־בודות גדולות, תהססנה אם למסור לה אותן.

על חברה כזו לספר לקהל את כל הפרטים הידועים לה, מה קרה, מה הן החשדות, מה יש מן האמת ומה אין לו סמוכין וכו'.

ודאי שאיננו מאשימים את מישהו, אבל זוהי האורה שנשתרשה בארץ, שקודם כל מכלימים, לא מגבים, נד־תנים לבעלי הסוד להתחתד במסדרו־נות, נותנים למשטרה בכלכלית לב־דוק, והקהל ב־נתיים זוקף את אוזניו ששתלהב אולי על לא דבר.

— * —

בכל שנה מגיש מבקר המדינה קופה של פרצים בכל משרד ממשלתי. וכל משרד ממשלתי ממהר להמציא ככל האפשר את ה...רות שנמצאו אצלו, עד לא שמענו כי משרד יקום ויצ־היר, ללא בדיקת מבקר המדינה, כי לצערו הוא עבר עבירות אלו ואלה, והסיבות לכך הן אלו ואלו, והוא, המשרד מצהיר כי יעשה כל מה ש־בידו שעבירות אלו לא ישנו אצלו.

ומבקר המדינה ממשיך לחפש ול־מצוא, הוא מוצא עבירות שהמשרדים יודעים עליהם. אלא שהם אינם מפ־רים על כך.

למה?

שלש מטרות חינוכיות שהושגו

— מאת מ. ש. לוי —

שלש הן המטרות שהציב לעצמו בית הספר "יסודי התורה" לבנים ו"בית יעקב" לבנות ברעננה. אומר לנו הרב שלום רוטנברג ובמוכתו הוא בוג־שב לבית ספר מעולה, על אף שאינו גדול במיוחד.

הוא מונה את המטרות: 1) רמת לימודים גבוהה; 2) חנוך מעולה; 3) חברת ילדים טובה, ובמיוחד להסיק, שכל זה מתנהל ברוח המיוחדת של ה־חנוך העצמאי.

אולם, אין זה פשוט כל כך. אפשר לשרטט מטרות ולא לקלוע להן. כיצד משיגים את המטרות ומה עושים הל־כה למעשה למען השגתן, כשתבר ש־סוף מעשה, המטרה נעשית במחשבה תחילה. לשם כך, הוקמו מסגרות חינו־כיות שונות שכלן נועדו להשיג את המטרות.

ועל פי הכלל של "אם אין גדיים אין תיישים", מתחיל בית הספר עם גן־הילדים שהשנה הוצמד לבית ה־ספר ושוקד להיות אחד המוסדות ה־טובים מסוג זה, הדומה למסירותן של הגננות המוכשרות, ולציוד הבלא. גן זה מצטיין בשרות חינוני נוסף, שנועד לילדי אמהות עובדות, הוא מקיים גם מועדון והילד נשאר במקום עד שעה 3 כדי שהאם תחזור מעבודתה, בינתיים סעד הילד ארוחת צהרים גם נח שנה קלה וחוזר רענן ורגוע לחיק אמו.

נוסף על הגן החדש הצמוד לבית הספר שאליו אפשר להגיע גם בהס־עה מאורגנת יחד עם ילדי בית הספר יש לחנוך העצמאי שני גני ילדים נו־ספים בשכון "רסקו", השנה עם הצ־טרפם לרשת הגנים של החנוך העצ־מאי, הוכנסו שיפורים ניכרים בגנים, הגנות הוחלף, נרכש ציוד מלא ומ־שוכלל, הותקן חשמל, גן אחד ילדים גם בגיל חובה, ואילו גן שני קולט ילדים רק בגיל טרום־חובה.

יום לימודים ארוך

כדי להעמיק את הידע של התלמי־דים הונהג בבית הספר יום לימודים ארוך, כך שכל הכיתות מקבלות תו־ספת שעות לימודים ב"בית יעקב" מס־תיים יום הלימודים בשעה 2 ואילו הבנים ב"יסודי התורה" מסיימים ה־תלמידים מכיתה ה' ואילך את הלימו־דים בשעה 3 אחרי הצהרים, אולם גם משעה זו ואילך לא מסתיימים הלי־מודים בבית הספר, תלמידים מצטיי־נים נשארים עד שעה 6 בערב במס־גרת ישיבת ערב, בשעות אלה מקב־לים שיעורים מיוחדים וטיפול אישי בלימוד הגמרא והתוספות, מכשיר זה העלה את הרמה בלימודי קודש והתל־מידים זכו לרמה גבוהה.

צוות בוחנים מיוחד שמבקר ב־בית הספר עורך מבחנים בכל הכיתות בלימודי קודש ובכך מגבירים את ה־מתח הלימודי לדרגה גבוהה. בית ה־ספר מתגאה גם בצוות עובדי ההוראה המעולה. אלה אינם חוסכים שום מא־מץ להשיג את המטרות. כדי לשמור כח ההוראה מעולים דאג בית הספר גם לאמצעי הסעה מאורגנים.

גם במקצועות הכלליים נעשה מא־מץ להעלאת הרמה, ולהדגת שאוכלו־סיה תלמידים בכיתות דלילה, יש קבוצות השלמה במקצועות עברית ו־חשבון, כך שאפשר לקיים גם טיפול אישי בכל תלמיד הזקוק לכך.

החנוך המשלים

מסגרת החנוך המשלים כוללת "בית התלמיד" עבור אותם תלמידים בכיתות הנמוכות המסיימים את לימודיהם מוק־דם יותר. בו עוסקים בשעורי בית ו־מלאכה וציור, מועדון "נוער אגוד־תי" לבנים ו"בתיה" לבנות. בשני ה־מועדונים הנערים ניתנת פעולה חי־נוכית גם בימי שבת ובחופשה הקייץ משתתפים במחנות קיץ ארציים.

ישיבה הערב מקיימת ליהודים גם בימי שבת, התלמידים מתכנסים ללי־מוד בצוותא, לתפלת מנחה ולסעודה שלישית. במסגרת החנוך המשלים מתכנן בית הספר גם הרחבת החו־גים לכיתות הנמוכות באותן מסגרות עצמן.

בית הספר דואג גם לקיום קייטנות בתקופת החופש וקייטנות אלה זכו ב־אחד המקומות הראשונים בהתחרות האיזורית וברעננה.

גם בתקופות החופשות מקיים ב־הי"ס פעילות חינוכית ציבורית, כל זה כדי להרחיק את הילדים מהשפעה שלילית של הרחוב ובכך גם מטיבת להורים. בחנוכיה יש גם ארגון חוגים להורים במקצועות הבאים, תפירה ל־אמהות, הדרכה בחשבון, קורס לעזרה ראשונה וחוג לידיעת הארץ. קורסים אלה ייפתחו מיד לאחר הפסח.

מרכז אגודאי פעיל ותוסס באנטוורפן

אחד המרכזים התוססים והפעילים של תנועת אגודת־ישראל העולמית מצוי באנטוורפן שבבלגיה. לקראת התנופה המחודשת של פעילות אגודת ישראל בבלגיה, מבקר עתה בארץ ר' שלום דוד הורביץ, יו"ר אגודת־ישראל באנטוורפן, אשר סיפר לנו:

אחד המרכזים התוססים והפעילים של תנועת אגודת־ישראל העולמית, מצוי באנטוורפן שבבל־גיה. פעילות התנועה במקום נמצאת עתה בפני תנופה מחודשת. ור' שלום דוד הורביץ, יו"ר אגודת־ישראל באנטוורפן, חבר הועה"פ העולמי ומראשי אגו"י באירופה, הנמצא עתה בישראל, העלה בפנינו מעט מהנעשה בפעילות אגו"י במקום.

לכל אחד מאגפי אגו"י באנטוורפן — בעלי בתים, צעירים, נוער, פרחי, נשי ובנות — יש שטח פעילות נרחב. מלבד הפעילות בתנועה עצמה, פעילים חברי התנועה גם במוסדות המנוה־לים על ידי החברים בעיר, כמו "יסודי התורה", הישיבה, הקהילה ועוד. כך, לדוגמא, ר' שלמה קלצבלד, שהוא יו"ר אגו"י בבלגיה, משמש גם כיו"ר קהילת "מחזיקי הדת" וכיו"ר הנהלת בית הספר "יסודי התורה" באנטוורפן.

אגודת־ישראל באנטוורפן מקיימת ועד צירוני פעיל ותוסס. כל כמה שנים מתקיימות בחירות לועד זה, כשהמטרה היא לשלב בועד עסקנים צעירים, מבני דור המשך. הועד עצמו מתכנס מדי מספר שבועות כדי לחשוב על מטרות ויעדים חדשים וכיצד לשלב עסקנים צעירים נוספים בפ־עילות התנועה במקום. העסקנים הותיקים, אשר אינם נבחרים לועד, עוברים לכהן במרכז התנועה של אנטוורפן, המהווה מעין מוסד־גג רעיוני של אגו"י באנטוורפן.

אחת הפעילויות החשובות שנעשו לאחרונה היתה רכישת בית לתנועה בעיר. כסף רב הושקע בבנין, אשר בו יהיו משרדי אגו"י באנטוורפן, בית המדרש לצעירים, מועדון לנוער ול"פרחי", אולם לאסיפות של אגו"י וכן אולם משחקים לילדים. בימים אלו נעשות הפעולות האחרונות לקראת הבניה לבנין, הנמצא ברח' לאמברייר 67, וכולם מקוים כי הדבר יתרום רבות לחיזוק עבודת אגו"י בעיר.

כדאי לציין את העבודה הרבה שמשקיעה אגו"י באנטוורפן למען הצעירים והנוער. אמנם, המחסור במדריכים, בוגרי ישיבות ות"ת, מקשה על עבודה זו, אך אנשי התנועה בעיר אינם חוסכים מאמץ כדי להתגבר על קושי זה. כמובן שהם מצפים, כי בוגרי הישיבות אכן יתקרבו וישתלבו בתנועה למען הנוער הצמא לדבר ד'.

פעילות נוספת של התנועה באנטוורפן היתה "ירחי כלה" שאורגנה עבור בעלי־הבתים בעיר, ואשר נחלה הצלחה למעלה מן המשוער. במשך ימים ישבו עשרות־עשרות מחברי התנועה ועסקו בלימוד תורה, בבית המדרש של אברכי אגודת־ישראל באנטוורפן.

בית מדרש זה, הנמצא ברח' קונסיאנסה, מהווה, מלבד בית התנועה החדש, שלוחה נוספת של אגו"י בעיר. כך אמורים הדברים גם לגבי בית המדרש של אגודת־ישראל לבעלי־בתים, אשר קיבל זה עתה בנין חדש ומפואר. שנתרם על ידי ר' אליעזר מרדכי פרידמן, מחברי אגו"י באנט־וורפן. בצורה זו, מקיימת אגודת־ישראל 3 שלוחות של בתי מדרש ברחבי אנטוורפן, שדרכם מתחזקת פעילות התנועה בעיר.

מדי שנה מארגנים בעיר סיום משניות צבור "פרחי". השנה יתהפך מאורע זה ליוצא דופן, באשר הוא יתקיים במתכונת אירופאית. קבוצה גדולה של "פרחי" מאנטוורפן יצאו לפאריז, שם תקיים אגו"י במקום סיום מפואר צבור "פרחי" מכל רחבי אירופה. כ"כ מתכוננים באנטוורפן לקראת סיום הש"ס, אשר יתקיים בקיץ ומצפים לאורחים נכבדים שיבואו מכל העולם.

אי אפשר שלא לציין את פעילותן המסורה של נשי אגו"י באנטוורפן, העושות רבות למען א"י, וכן של בנות אגו"י במקום, המאורגנות יפה, לרשותן עומד מועדון והמדריכות המסורות הינן חניכות "בית יעקב".

בעל לכל, אגודת־ישראל באנטוורפן פועלת רבות למען ארץ־ישראל: למען החינוך העצמאי, למען הועדה לקליטת עולי רוסיה, משלוח חבילות לנצרכים, מצות לפסח לנצרכים, וכן נשמר קשר הדוק ושוטף עם המשרד המרכזי של אגו"י העול־מית בירושלים.

אגו"י באנטוורפן, כמו יתר סניפי התנועה בעולם, מצפה כבר לכנס מליאת הועה"פ העולמי שתתקיים הקיץ בירושלים, וכמובן שנציגי התנועה מבלגיה ישתתפו בו. ראשי וחברי אגו"י באנט־וורפן יעלו במצב את התקוות, כי בכל מקום ומקום בעולם, יתקיימו באגו"י בחירות בדי זמן, על מנת לאפשר לצעירים מדור ההמשך של התנועה להשתלב בפעילות הציבורית, כמו שהדבר נעשה באגו"י באנטוורפן.

"המודיע" המגיע מדי יום לאנטוורפן, נקרא "מ"ד לידי" בבורסת היהלומים בעיר. חברי אגו"י הביעו את שביעות רצונם מהשיפור האיכותי והחיצוני, שחל לאחרונה בעתון והתנועה אכן החליטה לע־שות למען הרחבת הפצתו, כי זהו "הזרוע המב־צעת" של אגודת־ישראל, ויש בכך לתרום לחיזוק התנועה בכל אתר ואתר.

ר' שלום דוד הורביץ מסיים ואומר, כי מעולם לא היו לאגודת־ישראל אפשרויות ושעתי פעולה כה רבים כמו היום. יש לצפות הכל על מנת שהאפשרויות ינוצלו וכל המכשולים הקטנים העומדים בדרך יוזזו למען הרעיון הגדול של "ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם".

"אגודת בני תורה" בירושלים

(המשך מעמוד ד')

ההזמנות בהאימה את פעולותיה של אגודה זו, כהיתה פעילה כיובל שנים בקירוב (אם כי בהפסקות ארוכ־ת) אולם לעניננו נזכיר ש"אגודת בני־תורה" השקיעה מאמצים כרובים ש־אחד מחבריה רבי מרדכי ליב רובין יתקבל כרבה של המושבה "מזכרת בתיה" היא עקרון, ובפרטי כל ש־נשאר לפליטה נמסר על פעילותו של רבי מיכל לסייע לו לרבי מרדכי ליב בעקרון במקום רבנותו.

... לא אסתייעא מילתא, ופקידי ה־ברון, שהמושבות החקלאיות היו נתו־נות לחסותן, הכשילו באמתלאות שו־נות את מאמציהם של בני ירושלים. אופייני לדבר היא קריאתו־זעקתו של רבי אברהם אהרן זוננפלד, אף הוא מחברי האגודה: "מי מאתנו אינו־יודע השמחה ששמחה ירושלים כולה, כי זכתה שאחד מבני ישיבותיה נת־מנה לרב באחת המושבות. מי לא הודה על הצעד הנכון הזה שעשו ה־מושבות, והכל הביטו על עקרון כעל מצוינת, וקיוינו שתהיה למופת לחברו־תיה, אולם פקידי המושבות לא הע־מידו לרשותו דירת מגורים ושנתיים כלאות התגורר במושבה עם משפחתו ללא דירה קבועה.

חרפה גדולה היא לגלות. חרפה היא לעקרון ולהמושבות בכלל, וכמעט לא יאומן כי רב בעירו שאינו לוקח שכר מהם, ואחרי שבתו שם יותר משתי שנים, לא ימצא לו במקומו דירה ל־שבת בה — התר"ד רבי אברהם אהרן בכתבה שפירסם ב"חבצלת" בהוארו בן יוחיי — בעלי רגש אחדים עמלו לבנות לו בית דירה, בצורת הלוואה ותמיכה ממוסדי ירושלים, וילכו ו־יקבצו כסף ויקנו קרקע, וירד אבן פינה ויבנו נדבכים אחדים אבל כע־צורים גדולים פגעו, מכשולים כבדים התחו והבנין נפסק, ואחרי הפסקה ארוכה החלו להתעסק בבנין ביה. ו־הכל היה מוכן ושוב החלו מפריעים להפריע".

דבני ירושלים ניסו לסייע לו ומש־לחת רמת דרג בהרכב רבי חיים זוננפלד, רבי ליב (הרשלר) דיין ורבי יוסף אליהו ויגגרד, יצאה לעקרון ו־בלוה עליהם גם הראי"ה קוק, ששימש אז כרבה של יפו והמושבות, אולם לא צלחה בידם. בשנים הקרובים נאלץ רבי מרדכי ליב לחזור לירושלים, שם נתקבל כרבה של שכונת ימין משה, ועם הקמת הבד"צ ליד העדה החר־דית של אגודת ישראל נתקבל כראב"ד.

פרשה זו, שאירעה לפני מלחמת ה־עולם הראשונה, היתה אחת הסמניות שסימלה את המאבק שהיהדות החרדית

בעל ה"עינים למשפט"

(המשך מעמוד ד')

מהללים ומשבחים אותו על רוחב דע־תו, ביתרי והתמצאותו בבעיות אלה.

ואמנם כל אלה כשחוברו יחד ב־אישיות אחת הרי אשכולותיו מובהקות, ירושלים היא שגידלה שעשעיה, הרי בימים ההם — "בתקופה" שלפני־ 50—80 שנה — ירושלים בגדוליה הי־תה דומה למנורה זהב, זהב תורת ארץ ישראל, תקיף בדעתו היה, ולא זז מ־עמידתו שחשבה לצדקת ושזו דרך

עמדה בה לאחר מתן הצהרת בלפור, כאשר השלטון הבריטי העניק למעשה את השלטון בישוב היהודי למנהיגי הציונים ההלו החלו בהקמת הבית־הלאומי על פי דרכם ורוחם. הפעם היתה המערכה החזיתית קשה ביותר, ושוב נמנה רבי מיכל טיקוצ'נסקי בין הפעילים המרכזיים, אך פרשה זו ראויה למאמר מיוחד בעזה"י.

התורה, מאידך רך כקנה, כי היה בלי גניבות, ישר לב היה, ונתקיים בו ה־פסוק "ולישרי לב שמחה" פניו היו תמיד מאירות ושמחות, ומשרה רוח טובה על הזולת.

זכה המנוח לזרע ברך ד', ראה עוד בחייו דור שלשים ורבעים, ממשיכים דרכו בקודש, באספקלריה של גדלות התורה, שלזה מסר נפשו, קדושת הר תורה והארץ קדוש יעקב ואלקי י ש ר א ל, ומאלפת היא צוואתו ש־השאיר, בה פקד ושם הדגש במיוחד על ענין החינוך והקמת בתים לתורה ואמונה, שזה היה המוקד ונשמת אפו, ומשום כך זכה ל"נוצר תאנה יאכל פריה", והרי אמרו חז"ל דבר שאדם מוסר נפשו עליו נקרא זה על שמו.

"רבי יצחק" זה השם שאנשי ירוש־לים נהגו לקראו בחיבה, אולם לדורות יקבע שמו חכרו כבעל ה"עינים למש־פט" דכשמו כן הוא לרבים ל"עינים"

זוכנות הביון האמריקנית משתה צוללת גרעינית סובייטית

מנית בהקר אמריקאית גילתה ומשתה חלקים של צוללת גרעינית סובייט־ת — הצוללת התפוצצה בסיבות בלתי ידועות ושקעה באוקינוס השקט 1968.

בצל העיר ג'ק אנדרסון פירסם את הסיפור. כמה נציגים של אמצעי־קשורת ידעו על הגילוי, אך לא פירסמו עליו דבר, לפי בקשת נות הביון המרכזית.

זלקים בן הצוללת ניגשו בשנה שעברה ויימשכו המאמצים להעלות פני המים את שאר חלקיה — אמרו אנשי סוכנות הביון המרכזית.

יקורות של המודיעין אמרו שהצוללת, שבטיסה היה כפי הנראה באחד לי בריה"מ בחזרה הרחוק, שקעה במים עמוקים ביותר באיזור בין אי לוהלוליטוסכוק, אניית הילוך סובייטיות השו לפקות, אך לאחר לות קדחתניות נואשו ממאבציקן הסתלקו.

.אשר נהצו לסוכנות הביון המרכזית פרטי המקרה, היא הטילה על יה שבבעלות התעשיין הוארד יוז לצייד ספינה לחקר מעמקי , גלומאר אקספלורר", כדי שזו תגלה את הצוללת. ותעלה אותה פני המים.

פני שמה נקבע מיקומה של הצוללת הסובייטית ונתברר כי מצבה ן למדי. כבלים לגרירה הוברו אל גוף הצוללת והחלה מלאכת יה, אך קשיים נתגלו במהלך העבודה וכתוצאה מכך נימשה רק ש מהצוללת. השאר, כולל טילים גרעיניים ומסמכים הסודיים תנים של האניה שקעו במצולות.

מהלך הפעולה נתגלו גוויותיהם של מלחים סובייטיים ונערכה להם יה בהתאם לתקנות לצי הסובייטי, תוך הקפדה על שמירת כבוד ים, אמרו המקורות.

יד אמרו המקורות כי חלקי הצוללת נבדקו בקפדנות. הצוללת ניסית מהדגם "גולף" או "ביי" ששקעה במצולות אינה מונעת בכוח עי, אך היא היתה מצויידת בטילים גרעיניים. אמרו המקורות. . אי. איי גילה ענין רב בצוללת זו בקשר עם המאמצים לעמוד זיב הטכנולוגיה הימית של ברית־המועצות.

הפעם הראשונה שנודע על משיית צוללת סובייטית כלשהי, על אף זה שידוע כי כמה צוללות סובייטיות אבדו באיזורים שונים ברחבי

יע כי צוללת סובייטית שקעה במצולות בקרבת חופי פורטוגל ולא תה. אחרת שקעה בקרבת מיצרי גיברלטר. סבורים כי הצוללת הרוצצה ע"י הרוסים.

ור מודיעין רם־דרג אמר "לא רצינו לגלות לרוסים שגילינו את לת שלהם".

נות הביון האמריקאית רצתה להמשיך בפעולות למשיית החלקים ים של הצוללת בחודשי הקייץ וקיווה כי תוכל לערוך מיבצע זה יות. אך מידע בטויים על המצולה הזה להופיע באמצעי התקשורת יקצית בחודש שעבר בעקבות פעולה משפטית מסובכת המתנהלת מדיניה כהוצאה בפריצה למטה הראשי של "סומא קורפורייישן" הנג החולש על עסקיו של יוז המסתכמים במיליארדים רבים ולרים.

'ם אנג'לס פורסם שבין המסמכים שנגנבו במהלך הפריצה — המתייחסים לחוזה שעשתה סוכנות הביון המרכזית עם חברה של קשר עם העלאת צוללת גרעינית סובייטית בצפון האוקינוס נטי.

ניון שהעניק ליונייטד פרס, אמר מנהל סוכנות הביון המרכזית ז קולבי כשנשאל על הפרשה שהספור אינו אמיתי. יצויין עם זאת כ' נשאל על צוללת שמשתה בצפון האוקינוס האטלנטי.

היכ סירבה למסור תגובה כלשהי על הידיעות מאתמול, כי סוכנות המרכזית משתה מן האוקינוס השקט חלקים מצוללת סובייטית ה במקום ב־1968. דובר משרד החוץ הסובייטי אמר: "אין ".

הים צבאיים מערביים במוסקבה שמעו על משיית הצוללת רק נות כלי התקשורת. ואחד מהם אמר, כי אינו חושב שדבר גבוה לשדר ידיעה מסוג זה להספק מידע לבריה"מ.

יות סובייטיים אמרו, כי בעולם לא שמעו על טביעת הצוללת.

כאשר ה"פראבדה" מפרסם מכתבו של אזרח

פרסום מכתב תלונה נגד מוסדות או פקידים בעתון הסובייטי הוא הוכחה לרצינות שבה מתייחס השלטון לתופעה * הפרסום מהווה אזהרה חמורה * כל תלונה נגד מוסדות ואנשים נבדקת בקפדנות על ידי צוות מיוחד

— מאת סופר מיוחד —

הנהלת המחוז של המפלגה בסשלקובסק, קבלה עליה לסלול כביש באורך של 10 ק"מ. כממונה על ביצוע המשימה מונה החבר בלייב, מהנדס המחוז. החבר המהנדס לא היסס לבקש משכורת מלאה נוספת על זו שהוא מקבל כמהנדס המחוז, דרש וקיבל. אבל כיון שאי אפשר לשלם שתי משכורות לאדם אחד, הכניסו אותו כנהג מומחה למסילה הברזל באותו מחוז, ואם לא די בכך, קבל מר בלייב, באישור מנהל המחוז, משכורת נוספת כפועל פשוט במפעל של קרמיקה. את כל שלושת המשכורות הנ"ל קבל מר בלייב במשך שלש שנים, מבלי שמישהו יפצה את פיו.

הסיבה, לפי דברי "פראבדה" לאי גילוי השחיתות הזו, היא פשוטה מאד, הדבר נודע למנהלי מחלקות במפעלים אחרים, והם הלכו בשמחה בדרכי החבר בלייב, וגם הם הופיעו ברשימה פיקטיבית של עוב־דים שלא היו ולא נבראו.

*

גם החבר טרנטשקוב, אינו נמנה על הטיפוסים היודע להסתתר. הוא תופס מקום חשוב בהירככיה המפלגתית של העירה הקטנה אישוזסק, הוא יו"ר האיגוד המקצועי בעירה זו, ובתור שכזה עליו היה לדאוג לדיור מתאים לפועלים של העירה והכפרים הקרובים לה.

והוא דאג כראוי לקומוניסט מסור.

קודם־כל הוא דאג לעצמו, החליף את דירתו לדירה יותר מרווחת מבלי לשלם פרוטה אחת, וכיון שלא היתה אפשרות לרשום את הדירה החדשה על שמו, הוא כרכר הרבה בכרכורים, רשם שמות בדויים של עובדים שאינם קיימים, ו"הם" ה"עובדים" "קבלו" דירות. אחר כך דאג מר טרנטשקוב לדירה גם בשביל אחיו מחוץ לעיר. ולשם כך צריך היה לזייף מסמך, הוא זייף את המסמך בשלמויות ראויה לכבוד. וגם כאן, כמו במקרה דלעיל, לא יצא המרצע מן השק משום שאחרים, ששמעו על עיסקותיו של יו"ר האיגוד, הלכו בדרכיו ונטלו להם דירות, ביניהם מנהל בית החרושת, סגנו והממונה על המנגנון, הדבר יצא לאור השמש הסובייטית (לא סטאלין —) כאשר מישהו מהנהלת המחוז פנה במכתב לעתון "פראבדה" והעתון פרסם את המכתב.

*

המקרה השלישי הוא יותר אופייני למצב השורר כעת בברית המועצות.

החברה יקטרינה דיביטרייבנה איבושכיבה, המשמ־שת מנקה במזכירות הקומסומול של העירה לבינסק, יום אחד היא באה לעבודה כשעיניה זולגות דמעות. מה קרה? היה לה ריב ודברים עם קרוב שלה, המסגר אוגוסט איבגווישט איזורשנייב.

היא ספרה את דברי הריבות למזכיר הקומסומול המקומי, שהוא משמש גם יו"ר לפלוגה הלוחמת נגד הבריונות. הוא לא היסס, לקח עמו שניים מחבריו ואת הג'יפ העומד לרשותו, נסעו למקום עבודתו של המסגר, ולא מצאו אותו, נסעו לביתו ומצאו אותו כשהוא משחק עם בתו הקטנה, הם צוו עליו להתלוות אתם, הכניסו אותו לג'יפ, הוציאו אותו אל מחוץ לכיכר וציוו עליו להתקדם כמה מאות מטרים.

הוא ציית, מלא פחד מפני יו"ר הקומסומול.

לאחר שהוא צעד כמאתיים מטר, קראו לו לחזור וספרו לו לשם מה הובא לכאן, והזהירו אותו, שאם עוד פעם יעיז לריב עם קרובתו, או — — — הרשו לו לחזור הביתה.

*

אלה הם שלשה מתוך הרבה מכתבים שמתפרסמים כמעט יום־יום בעתון הרשמי של המפלגה הקומוניס־טית הסובייטית, ויש לדעת, כי לא הרי מכתב הנדפס בעתון במערב כהרי מכתב שמופיע ב"פראבדה", מכתב המופיע בפראבדה חשוב יותר ועלול להזיק או להמיט אפילו שואה על אדם, יותר מאשר הגשת משפט.

"פראבדה", אם הוא מחליט לפרסם מכתב, הוא שולח כתב למקום האירוע, הבודק ובוחן את אמיתות הדב־רים, ורק אחר כך מפרסמים אותו, ואוי לו לאותו אדם או מפעל או פקיד או עסקן מפלגתי.

יש ב"פראבדה" מדור מיוחד למכתבים למערכת, לשם פונים אנשים כאל קרש ההצלה האחרון, לאחר שעברו את הגיהנום הבירוקרטי שהוא מן הגרועים ביותר בעולם (אומרים: אולי יותר גרוע מאשר כאן, אבל זה בספק...) לאחר שלא מצאו אוזן קשבת אצל הבוסים המקומיים, לאחר שלא עזר להם מכתב ב"פראבדה" המקומי, וכאלה עתונים ישנם למאות, אם לא לאלפים, שכולם נקראים באותו שם, הם פונים אל העתון המרכזי. ידוע, כי כאשר מערכת העתון נותנת את דעתה לפניה כזאת, היא שולחת עורך או כתב, עלול הדבר לחולל פלאות באשר לביהד יפהד, ואז לא פעם נופלים ראשים ללא רחמים.

"כך כתוב ב"פראבדה", אינן רק מלים, אלא אזהרה חמורה ביותר, ומי שחושש לפרנסתו או לחיי החופש שלו, יחשוש מאד מפניה כזאת נגדו, הוא עלול להימצא מפוטר מהעבודה או מיועד למשפט פלילי או מפלגתי, שהוא עוד יותר גרוע מאשר משפט פלילי.

מובן מאליו שמתפרסמים רק מכתבים שיש בהם לשמש דוגמא לשחיתות, לביורוקרטיה, לספיות מפלגתיות, לפרוטקציוניזם וכדומה. לא תמיד מתפר־סם אחר כך באותו מקום בעתון, מה הן התוצאות של המכתב שהתפרסם בתאריך פלוני, כאשר לשלשה המקרים המפורסמים לעיל, פרסם העתון רק תוצאה של מקרה אחד, מקרהו של טרנטשקוב, העתון הודיע שבעקבות הפנייה של החבר פלוני, בירורה מערכת והוחלט להרחיק את מר (לא־חבר!) טרנטשקוב משורות המפלגה. העתון ממשיך להודיע, כי האיש הזה הגיש ערעור על הרחקתו, ואחר כך לא מצא העתון לנכון להודיע אם הערעור נתקבל, מדוע נתקבל או לא נתקבל, ולמה לא נענש, כי כידוע, הרחקת חבר המפלגה משורותיה, הוא לא רק עונש בלבד, אלא גורר אחריו פיטורים מן העבודה, נג־ישות, רדיפות וכדומה.

בהרבה מאד מקרים לא נודעו התוצאות של המק־רים, ואיש אינו יודע למה במקרים מסוימים טורח העתון לברר את הדבר ואף מודיע על התוצאות, אולי למען ישמעו ויראו, ובמקרים אחרים, שאינם פחות חמורים, ולפעמים חמורים יותר, הוא מסתפק בפירסום המכתב ובהוקעת המקרה, ואינו מברר ואינו מודיע תוצאות.

מה קרה עם המסגר שרב עם קרובה?

עקבתי ימים רבים אחרי התוצאות של התלונה, חיפשתי ומצאתי, התברר כי המסגר שבה פתר משר־לכת הקומסומולים חזר הביתה ונרגע, והחליט להת־לונן במזכירות הקומסומול במקום, שם קראו לשלשת הבחורים לסדר, ורק לאחר שהמסגר שמע כי המזכי־רות נוזפה בבחורים, הוא העיז להגיש תביעה פלילית, אבל חזר בו ובמקום זה התלונן ב"פראבדה". העונש: שלשתם לא נבחרו יותר למזכירות הקומסו־מול הארצי.

אבל תוצאות המקרה של קבלה משכורת בשולשה, לא ידוע. לא נודע גם כיצד זה ניתן היה לרשום עובדים פיקטיביים מבלי שעובדות האנשים המקבלים משכורת, לא ידעו על כך, הדבר אפשרי רק אם כולם נתנו ידם לשחיתות זו הדבר אפשרי בברית המועצות, משום שרובם אינם מסוגלים להתפרנס במשכורתם.

בכל אופן יש להניח, כי אלה שנתפסו לא ימשיכו לכהן במשרותיהם, ההנחה זו באה משום ש"פראבדה" פרסם את המקרה, אילו לא היה מתקיים בירור, לא היה פראבדה מפרסם את המכתבים. אבל כתבים העוקבים אחרי מקרים מסוג זה אינם יכולים להבין את ההבדל בין המקרים שתוצאותיהם פורסמו לבין המקרים שהתוצאות לא פורסמו.

קל מאד לכתוב מכתב לבטאון הכל־יכול של ברית המועצות, אבל רק מעטים עושים זאת. קודם־כל יש צורך בתעוזה לא מבוטלת, כדי להעיז ולפנות ישר אל הבטאון המרכזי, כאשר ידוע כי המפלגה המקומית אחראית לכל המתרחש במקום או במחוז, כי יודע, אם המזכיר איקס או מנהל בית החרושת פלוני, אין לו קשרים הדוקים עם איש־צמרת, וכותב המכתב עלול להיפגע קשות, לא רק שיעשו הכל כדי לטשטש את התלונה, אלא המתלונן יעמוד במשך זמן ממושך בפני נגישות שונות שיבואו עליו מכל הצדדים מבלי שהאיש שהוא התלונן עליו יופיע בתמונה.

אגב, כדאי כאן להזכיר, כי על אף האמור לעיל, קיימים מקרים שגם פניה לבטאון המרכזי אינו מתקן את העוול או את הפירצה.

כדוגמא מוחשית תשמש העובדא הבאה: באחד מגליונות פראבדה הופיע מאמר ביקורת על אספקת הלחם באחד המחוזות בסביבת העיר פרם, המתלונן כך כותב העתון, "מספר, כי כדי להשיג כיכר לחם, יש לנסוע לעיירה". אזרח אחר מתלונן, כי לכפר שלו לא מביאים לחם שהוא כלל. הסיבה, כפי שמתאר העתון נעוצה בכך, כי כאשר כל כפר או עירה אפו לחם במאפיות קטנות משלהם, לא היה מחסור במצרך החיוני הזה, אולם כאשר יצא צו, לרכז את האפיה במאפיות ענקיות של העיר, נתגלו כמובן קשיים מרובים בהובלת הלחם מן העיר אל הכפרים, המכוניות נתקלקלו תכופות ולא תוקנו כ־ה, הדרכים לפעמים נחסמו על ידי גשמים או שלגים, ואז לא הגיעה המכוניות עם הלחם, כך נשארו כפרים רבים ים ולפעמים כמה ימים ללא לחם...

לאחר שהופיע המאמר הודיע העתון, כי נתברר למערכת, כי "טיפוסים שליליים" אשמים במחדל הזה, הם באו על ענשם, הועד המרכזי של המפלגה המחוזית דנה בדבר, קבלה החלטות וקבעה תאריכים לבדיקה ולבקורת האספקה הסדירה של הלחם.

כעבור שנתיים. היינו ב־22 בפברואר 74, הודיע העתון שוב, כי אספקת הלחם עדיין צולעת.

ושום אדם אינו יודע למה לא נכנס העתון בעובי הקורה בענין חיוני זה, כפי שהוא נכנס בשלשת המקרים דלעיל.

אבל כידוע, מי ששואל בברית המועצות אינו רק טיפש, הוא גם פושע, ונענש על כך, משום כך גם אני לא נשאל הרבה.

هكذا من الأصل

مكزا من الأمل،

כשל

פרס: „פו

יפאת: הפקי

גד מזימות

מרכז בית יעקב בארץ ישראל מכון בית יעקב למורות ירושלים

רשת בתי ספר על יסודיים – ירושלים ת.ד. 511 טל. 534211

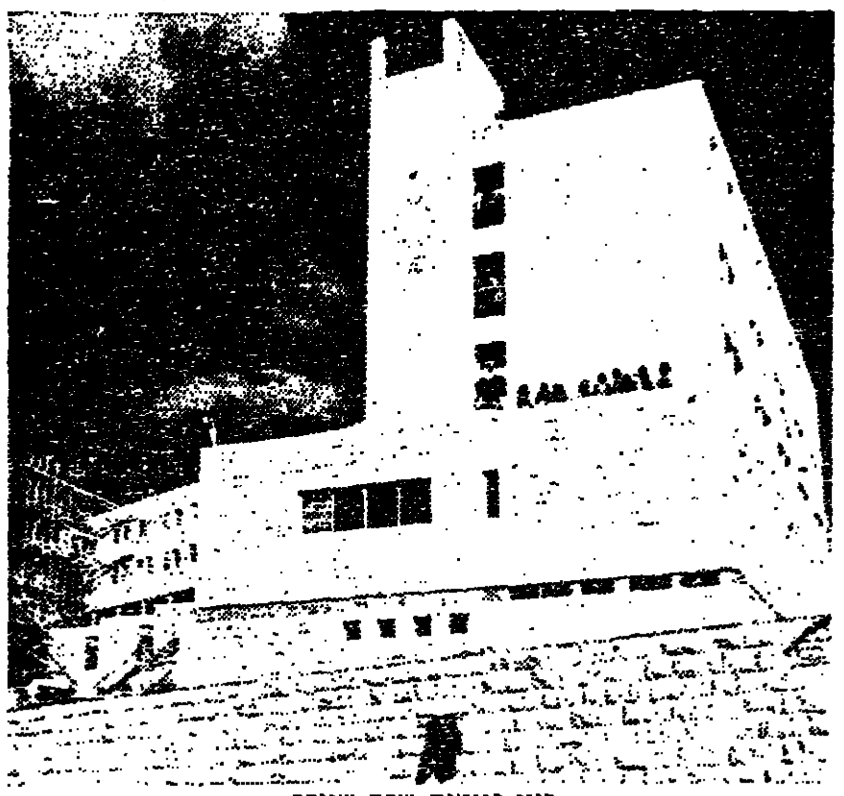
בנין פנימית שרה שנירר

הבנין המרכזי של סמינר בית יעקב ברחוב ברנדייס

צבור ההורים ישים לבו אל עתיד ביתו ומשפחתו, בהכ ניסו את בתו המסיימת כתה ח' למוסד חרדי של „בית יעקב" * תנועת החינוך לבנות „בית יעקב" היא אשר זכתה להסכמת גדולי הדור כחינוך שלם לרוח היהדות לפי תורתינו הקדושה, והיא הממשיכה את החינוך לפי המסורת הזאת * כל רשת בתי הספר נמצאים תחת פיקוח ואישור של משרד החינוך והתרבות: המחלקה לחינוך תיכוני, מקצועי, להכשרת מורים ולהכשרת מורים לבתי"ס על־יסודיים והשתלמותם. אלה בתי הספר התיכוניים־עיוניים והתיכוניים־מקצועיים, סמינרים למורות ולגננות שברשותנו או בפיקותנו למקומותיהם ולמגמותיהם:

ירושלים

קרית מכון בית יעקב למורות רח' ברנדייס

הקריה מרכזת את המוסדות החינוכיים הבאים:

א. בית ספר תיכון עיוני
כתות: ט', י', י"א, י"ב

הכיתות הן במסלול של מכינות פדגוגיות

ב. סמינר למורות ולגננות
המסלולים:
* גננות
* מורות לגיל הרך
* מורות לכתות בינוניות עם התמחות במקצועות: יהדות ציור ומלאכה.
* חשבונאות

תלמידות מתאימות, תוכלנה לזכות בהלוואות מותנות

ג. מדרשה למורות מקצועיות
הכשרה עבור מורות מקצועיות לבתי ספר על־יסודיים במגמת תפירה אופנתית.

משך הלימודים — שתי שנות לימוד.

מאושר ע"י המחלקה להכשרת מורים על־יסודיים.

מתקבלות, מסיימות בית ספר מקצועי "בית יעקב" 4 שנתי או לפי המלצות מתאימות.

ד. מכון שרה שנירר למורות חו"ל
המסיימות מקבלות תעודת מורה מוסמכת להורות בבתי ספר בגולה.

ה. מכון גבוה להשתלמות "בית יעקב"
השתלמות למורות המלמדות בכיתות על־יסודיות, לאפשר להן בזה לקבל רשיון הוראה קבוע בחינוך העל־יסודי.

המוסד מוכר על־ידי המחלקה להכשרת מורים על־יסודיים ולהשתלמותם.

ו. בית ספר תיכון מקצועי
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה־אופנתית

ז. סניף מערב ירושלים
בית ספר תיכון מקצועי "בית יעקב" ע"ש דוד ואסתר, רח' הפסגה 34, בית וגן
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמות: תפירה־אופנתית, כלכלת־בית.

ח. סניף דרום ירושלים
בית ספר תיכון מקצועי "בית יעקב", רח' בירניקי קטמון ג'—ה'
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המגמות: חשבונאות ופקידות.

ט. פנימיה
רחוב שרה שנירר פנת רח' הרב סורוצקין

על גבעה עם מבט מקסים להרי ירושלים.

י. מעבדה
נפתחו 2 מעבדות: האחת לטבע והשניה לכימיה־פיסיקה.

2 המעבדות הן משוכללות ביותר ומצטיינות בנוחות רבה הן לתלמידה והן למורה.

יא. ספריה לתלמידות
אגף מיוחד לספריה העשירה והמגוונת. הספריה מיועדת לסדרת אב 1500 ותיכות הסמינר בירושלים ועומדת לרשות המורים, המורות והתלמידות מכל הסניפים הנמצאים בירושלים.

איזור המרכז

במרכז הארץ מתקיימת רשת ענפה של בתי ספר על־יסודיים במגמות חנוך שונות לפי הרשימה דלהלן:

א. פתח תקוה
1. בית ספר תיכון־עיוני בית יעקב, ע"ש ד"ר דויטשלנדר, רח' הרצל 80 פתח תקוה
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: מכינות פדגוגיות.

ביה"ס עבר לבנין

2. בית ספר תיכון מקצועי בית יעקב, רח' רוטשילד 64
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה אופנתית, פקידות.

ב. רמת השרון
1. בית ספר תיכון מקצועי בית יעקב, רח' רש"י
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה אופנתית.

2. פנימיה

ליד בית הספר קיימת פנימיה המיועדת לתלמידות חוץ.

ג. נתניה
בית ספר תיכון עיוני
בית ספר תיכון מקצועי
רח' יהודא הנשיא פינת שלמה המלך.
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמות: עיונית, תפירה־אופנתית.

חיפה והצפון

א בית ספר תיכון עיוני, רח' בית"ר 3
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: עיונית.

ב. בית ספר תיכון מקצועי, רח' רזיאל 31.
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה־אופנתית.

ג. סמינר למורות ולגננות בית יעקב, רח' בר־כוכבא 5
המסלולים:
* גננות
* מורות לגיל הרך
* מורות כוללות. התמחות במקצועות אנגלית ומלאכה.

ד. מכון גבוה להשתלמות (סניף חיפה) רח' בית"ר 3
המכון מיועד להעניק השתלמות למורות המלמדות בכיתות על־יסודיות ולאפשר להן לקבל רשיון הוראה קבוע בחינוך העל־יסודי.

המוסד מוכר ע"י המחלקה להכשרת מורים לבתי ספר על־יסודיים ולהשתלמות.

בפעולה לפתוח פנימיה לתלמידות־חוץ עבור שלושה בתיה"ס בחיפה.

ו. עכו
רח' העבודה 1

בית הספר עבר לדיור חדש ומרווח שהועמד לרשותנו ע"י עירית עכו.
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמות: אופנה—תפירה, חשבונאות

ז. טבריה
1. בית ספר תיכון עיוני
2. בית ספר תיכון מקצועי

שדרות הרצל קרית שמואל.
כתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמות: עיוני, תפירה־אופנתית.

ח. צפת
בית ספר תיכון עיוני ומקצועי בית יעקב, רח' י"ג
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: עיונית, תפירה אופנתית.

דרום הארץ

רשת בתי הספר העל־יסודיים בדרום המתפתחת בכמות ובאיכות גם יחד ולהלן פרטים על בתי הספר למקומותיהם:

א. רחובות
1. בית ספר תיכון עיוני בית יעקב רח' סירני 5.
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: עיונית

2. בית ספר תיכון מקצועי בית יעקב
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה־אופנתית.

3. פנימיה

ליד בית הספר קיימת פנימיה לתלמידות חוץ.

בית הספר העיוני והמקצועי עברו לבנינם המפואר והמרווח בן 3 קומות, אשר הוקם ע"י עירית רחובות ומשרד החנוך.

הבנין מכיל חדרי כתות רחבי ידים, מעבדה בשיא השכלול, ספריה עשירה ואולם לכנוסים.

ב. אשקלון
בית ספר תיכון מקצועי בית יעקב, עתיקות, 574, שמשון.
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה־אופנתית

יש לציין כי בית הספר עבר את המחזור העשירי. כל בוגרות המחזורים הקודמים השתלבו בעבודה במסגרת בית יעקב. אחרי השלמת לימודי ההוראה הן משמשות מורות ומדריכות מקצועיות בבתי ספר בית יעקב בדרום.

מתקיימות בהצלחה מיוחדות לעלות תרשות במקצועות הפקידות והחשבונאות וכן השתלמות במקצועות הקודש לצד הלימודים הרגילים בבית הספר.

ג. באר שבע
בית ספר תיכון עיוני
בית ספר תיכון מקצועי
רחוב האבות 63
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמות: עיונית, תפירה־אופנתית, ופקידות.

בית הספר שוכן בבנין יפה בן שתי קומות שהועמד לרשותנו על ידי עירית באר שבע.

הבנין מכיל: חדרי כיתות, ספריה ומעבדה משוכללת לפיסיקה ולכימיה.

ד. ראשון לציון
בית ספר תיכון מקצועי, שכונת ברנשטיין במוסד בית יהודא
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה אופנתית

במקום קיימת פנימי המיועדת לתלמידות חוץ.

ה. קוממיות
1. בית ספר תיכון מקצועי אזורי בית יעקב
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה־אופנתית.

2. פנימיה:

קיימת פנימיה לתלמידות חוץ.

ו. גדרה
בית ספר תיכון מקצועי
הכיתות: ט', י', י"א, י"ב
המסלול: 4 שנתי
המגמה: תפירה־אופנתית.

הננו לציין בסיפוק, שפורים ושכלולים אשר יחולו בבתי הספר לקראת שנה"ל הבאה, והם:

א) בנינים חדשים
במקומות דלהלן נבנו בנינים חדשים ומרווחים התואמים למטרות בתיה"ס.
1) רחובות בנין בן 3 קומות.
2) פתח־תקוה

ב) פנימיות חנוכיות
1) ירושלים, בנין חדיש ומפואר.
2) רחובות
3) רמת השרון
4) קוממיות
5) ראשון לציון

ההנהלה עוסקת בהרחבת רשת הפנימיות החינוכיות בסניפים נוספים ברחבי הארץ.

הורים המעונינים במקום בפנימיה עבור בתם, יפנו להנהלה בכל סניף או למרכז בירושלים.

פרטים והרשמה: לפנות לכל אחד מבתי־הספר